

şubelerin

basın açıklamaları

BASINA ve KAMUOYUNA

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Cumhur ERSÜMER'in hemen her gün basında yer alan enerji konusundaki demeçleri, enerji konularında uzman, ülke sorunları konularında duyarlı olan insanların haklı tepkilerine ve kuşkularının artmasına neden oluyor.

Sayın ERSÜMER

Son açıklamalarından birinde "Enerji yatırımlarında geciktik" diye buyuruyorlar. Gecikmememiz gereken hangi konularda erken davrandık ki; demokrasi, insan hakları, sosyal hukuk devleti, etkin ve adil yönetim, ülke çıkarlarını ön planda tutma vb. gibi konularda bizleri yönettiğini sanan siyasiler çok mu erken davrandı. Dahası deprem kuşağında yer alan ve uzmanların sürekli olarak gündeme getirdiği ve önlem alınması gerekir dedikleri ülkemizde, siyasiler hangi önlemi gecikmeden aldı. Depremden sonra hangi acil önlemleri aldı da enerji ve yatırımları konusunda bu kadar acil davranıyorlar.

Sayın ERSÜMER

Teknik verilere göre ülkemizdeki elektrik enerjisi kurulu gücünün 22.000 MW olduğu, bunun yaklaşık 16.000 MW'ının kullanılmakta olduğu ve ülkemizin ciddi bir enerji açığının bulunmadığı ilgili taraflarca bilinmektedir. Ülkemizdeki elektrik enerjisi gereksiniminin yıllık yüzde 7'lik bir artışla 2005 yılında 30.000 MW olacağı varsayılsa bile mevcut kurulu güç, enerji kullanımını baz alındığında, halen planlanmış ve yatırımı devam eden Hidrolik santraller devreye almamız durumunda yeterli olacaktır. Öyle ise her gün basında yer alan açıklamalarınızın nedeni nedir?

Sayın ERSÜMER

Uzmanlarca ve akademik çevrelerce yapılacak yetkin planlamalar sonucunda mutlaka enerji üretimi gerekiyor ise; lütfen ülke kaynaklarına dayalı, hidrolik ve yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanmaya önem veriniz. Öncelikle enerji alt yapı yatırımları yapılması gerekmekte, kurulu tesis ve sistemleri

daha verimli kılmak için yenilenmelidir. Metropol ve şehirlerdeki enerji dağıtım sistemlerini diğer çağdaş gelişmiş ülkelerde olduğu gibi yeraltına almayı hızlandırınız.

Sayın ERSÜMER

Sizleri bekleyen bunca önemli görev varken, her nedense bir gün nükleer enerji, bir gün doğal gaz, bir başka gün tahkim yasının faziletlerinden söz etmekten lütfen vazgeçiniz. Bu güzel ülkeyi nükleer, doğal gaz çevrimli ve termik santraller çöplüğüne çevirmeye hiç mi hiç hakkınız yok. İkitelli'de bulunan hurdacıdaki radyoaktif kaza, 17 Ağustos'ta Marmara bölgesindeki, ulusumuzu derin yasa boğan 7.4 şiddetindeki deprem sonrası yangın çıkan TÜPRAŞ'ta düştüğümüz acizlik ve 2. Dünya Savaşı'nda nükleer saldırıya maruz kalmış ileri teknoloji düzeyine sahip Japonya'nın Tokaimura kentinde 30 Eylül 1999 tarihinde oluşan nükleer sızıntı ile 34 bin kişinin ne ile karşılaştığının bilinmediği kaza. Lütfen telafisi mümkün olmayacak kararlarınızdan vazgeçiniz.

Kurulması planlanan bir kısım santraller, doğal kaynaklar bakımından çok verimli olan bölgemizde ve ilimizde bulunmaktadır. Bu nedenle Adana ve bölgemizdeki duruma değinmekte de yarar vardır. Adana bölgemizde kurulu elektrik enerjisi gücü yaklaşık 1200 MW'tır. Oysa içerisinde bulunduğumuz bölgede Tufanbeyli'de Koç Holding'in 396 MW'lık,

113

Yumurtalık'ta Siemens'in 2x605 MW'lık 2 adet ithal kömür yakıtlı termik santrali, Adana Büyükşehir Belediyesi'nin Organize Sanayi Bölgesinde ENROM firmasına yaptırmayı planladığı 250 MW'lık naftaya dayalı doğal gaz santrali ile yapım ihalesi sonucu, Ekim/99'da açıklanacak olan 1100 MW'lık Akkuyu Nükleer Santrali ile ilimiz Adana ve Akdeniz Bölgesi, termik ve nükleer kirlenme tehlikesi ve felaketi ile karşı karşıya kalacaktır.

Sayın ERSÜMER

Daha kısa bir süre önce yürürlüğe giren ve Anayasamızın ilkelerini hiçe sayan Uluslar arası Tahkim Yasası'ndan hemen sonra, ülkenin tüm sorunları çözülmüş gibi doğal gaz, nükleer ve termik santral yapım ihalelerinin hızla ve sessizce gerçekleştirilmesi bir takım başka kuşkular ve kirlili ilişkileri çağırıyor. Yoksa gelişmiş ülkelerin bir kısmı alelacele hem çok büyük paralar kazanacakları, hem de ülkeleri ve insanları için büyük riskler taşıyan enerji kaynaklarına dayalı ve öncelikle kendi gereksinimlerini karşılayacakları enerjiyi ülkemizde mi üretmek istiyorlar?

Saygılarımızla

EMO Adana Şubesi 04.10.1999

BASINA ve KAMUOYUNA...

114

ADANA'DA ENERJİ KABUSU...!

Bilindiği üzere kentimizde sürekli olarak elektrik enerjisi kesintileri gündeme gelmekte ve halkımızı psikolojik, sosyolojik, fizyolojik ve ekonomik anlamda canından bezdirmektedir. Merdivenlerde yürümeye, asansöre binmeye ve hatta banyosuna bile girmeye korkar hale gelen insanlarımız, artık ceplerinde el fenerleriyle dolaşmaktadırlar.

Sürekli olarak kamuoyuna açıkladığımız gibi; elektrik enerjisinin üretimi, iletimi, dağıtımı ile bu tesislerin düzenli işletme ve bakımlarının merkezi olarak

yürütülmesi gerekmektedir. Bu da altyapı yatırımlarının yapılması ve bunların yetişmiş teknik eleman, araç ve gereçlerle donatılması ile mümkündür. Ancak belirttiğimiz bu ana faktörler tam anlamı ile sağlandığı takdirde elektrik enerjisi hizmetleri sağlıklı ve düzenli olarak kullanıma sunulabilir.

İşte Adana gerçeği:

1. Bilindiği gibi, elektrik enerjisi TEAŞ tarafından üretilmekte, ancak bölgemizde O.G dağıtımı ÇEAŞ tarafından yapılmaktadır. Fakat ÇEAŞ'ın güç trafoları yetmemektedir. 92 yılından bu yana ÇEAŞ 24 trafo merkezinden hiçbirinin gücünü arttırmamıştır. Bölgemizdeki puant güç ise 92'den 99'a kadar 700 MW'dan 1300 MW'a çıkmıştır.

Bunun dışında ÇEAŞ'a ait olan 24 adet indirici merkez arasında ring sistemi olmaması nedeni ile boşta olan trafo merkezlerindeki enerji, sisteme aktarılamamıştır. Örnek olarak 63 MVA puant güçteki Cihadiye Trafo Merkezi verilebilir.

2. TEDAŞ'ın dağıtım hatlarının iletken kesimleri çok yetersiz kalıyor. Özelleştirme girişimleri nedeni ile yatırımın çok az olması E.T.K: Bakanlığı'nın TEDAŞ'ları tamamen gözden çıkardığını ifade ediyor.

Örneğin, 2 milyon insanın yaşadığı Adana'da TEDAŞ'A 1999 yılında 1.2 trilyon ödenek ayrılmıştır. Fakat bu paranın sadece 200 milyarının kullanılabilirdiği düşünüldürse, sonuç ürkütücü olmaktadır.

3. Lokal anlamda belirli trafo merkezlerinde güçler yetmediğinden, koruyucu termik şalterler açıyor. Bu nedenle direk tipi trafo merkezlerinin güçleri büyütülerek bina tipi trafo merkezlerine dönüştürülmelidir.

4. Kaçak elektrik kullanımının, özellikle imarsız, düzensiz ve plansız yapılanmanın olduğu semtlerde hemen hemen yüzde 60'lara kadar ulaştığı görülmektedir. Bu kaçak kullanımların önlenmesi önemli ölçüde sistemi rahatlatacaktır.

Ayrıca dalbudak şebekelerde gerilim düşümü çok fazla olmaktadır. Bu gerilim düşümlerini teknik olarak kabul edilebilir boyutlara çekmek gerekmektedir.

5. Her türlü elektrikli ısıtıcı, klima, şofben vb. gibi fazla enerji çeken ve TEDAŞ tarafından takibi zor olan cihazların, satıcıdan alınması esnasında, kullanılacağı adresin TEDAŞ'a onaylatılması ve bu cihazların anılan adreste kullanılması için yönetmelik değişikliği yapılmalıdır. Bu kanaldan kuruma ulaşabilecek bilgiler planlamayı oldukça kolaylaştıracaktır.

6. Yatırımlar artırılmalı, merkezi ve planlı olmalıdır.

7. Enerjinin kullanımı da doğru planlanmalı, vatandaşımızı bilinçlendirme çalışmaları yapılmalıdır.

8. Valilik, belediyelerimiz, milletvekillerimiz, sanayi ve ticaret odaları, sivil toplum kuruluşları ve siyasi partilerimiz bu konuda Adana'ya sahip çıkmalıdırlar.

9. Yıllardır enerjide ulusal politikalar terk edilerek, nükleer enerji üretimi gündeme getirilmekte ve gelecekte daha zor ve karanlık günler bizleri beklemektedir.

10. Elektrik Enerjisi Yönetim Üst Kurulu oluşturulmalı, illerde TEDAŞ ve EMO ile birlikte yatırım planlama, karar verme mekanizmasına ve yetkilerine sahip olmalıdır.

Merkezi anlamda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, EMO ile birlikte karar vermeli ve proje üretmelidir.

11. Kartlı ve çok tarifeli akıllı sayaç sistemine derhal geçilmeli ve sayaç değişimleri TEDAŞ tarafından küçük işyerlerinde ve konutlarda ücretsiz yapılmalıdır.

Bir akıllı sayaç ortalama 200 dolar civarında olup, Adana'da 40 bin abone bulunmaktadır. Bu da yaklaşık 40 milyon dolarlık bir yük getirmektedir. Ancak bir yılda sadece Adana'da akıllı ve kartlı sayaçlara geçiş ile 200 MW kurulu güç tasarrufu sağlanmakta, bu kurulu gücün maliyeti de 300 milyon doları bulmaktadır.

EMO Adana Şubesi adına Bşk. Yard. Ahmet Sarı - 17.01.2000

Basınımızın değerli temsilcileri

Ülkemizin yatırım, üretim, sanayileşme ve kalkınmasının en temel unsuru biz mühendislerdir. Çeşitli statülerde kamuda çalışan mühendislerin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durum, son yıllarda üretim süreçlerindeki konumlarına, üstlendikleri sorumluluklara ve sahip oldukları eğitime uymayan bir düzeye gerilemiştir.

Özellikle 1980 yılı sonrası kurulan hükümetler ve mevcut 57. Hükümet; enflasyonun yükselmesi sebebi olarak çalışanlara ödenecek ücretleri göstermişlerdir. Bu nedenle düşük olan kamu çalışanları ücretlerinin daha da düşük tutulması için ellerinden geleni yapmışlardır.

Artık enflasyonun sebebinin çalışanlara ödenen ücretler olmadığı günümüz koşullarında açık olarak anlaşılmalıdır. Enflasyonun sebebi:

Rantiyeye aktarılan kaynaklardır.

Geri dönmeyeceği bilinerek verilen kredilerdir.

EI konulan bankalara aktarılan kaynaklardır.

75 yıllık Cumhuriyet birikimlerimizin hoyratça ve mirasyedi mantığıyla kullanılmasıdır.

Sayın basın temsilcileri

Kamuda çalışan mühendislerin ücretleri her yıl reel olarak gerilemektedir. 1993 yılında aldıkları ücret 730 dolara denk gelirken, 1998 ve 1999 yılında aldıkları ücret ise 400 dolara düşürülmüştür. 2000 yılında daha da düşecektir.

57. hükümet, "çalışanların ücretleri enflasyonun altında kalmayacaktır" sözünü vermiştir. Verilen sözün tutulmadığı hükümet uygulamaları ile görülmüştür. 1999 yılı için ücret artışı yüzde 54, enflasyon ise yüzde 60 olarak gerçekleşmiştir. Refah payı ve aradaki farkın kamu çalışanlarına verilmesi bir yana, 2000 yılı için enflasyonla mücadele anlamında kendilerine göre oran belirleyerek çalışanlara ilk 6 ay için yüzde 15 ücret artışı layık görmüşlerdir. 2000 yılının ilk 2 aylık enflasyonu kamu çalışanlarına verilen artışın yüzde 10'unu alıp götürmüştür.

Buna karşılık aynı hükümet müteahhitlerin 2000 yılı fiyat artışını yüzde 65 olarak belirlemiştir. Bu karar ile 57. hükümetin kimlerin tarafında olduğu anlaşılmalıdır.

4 kişilik bir ailenin insanca yaşayabilmesi için asgari 397 milyon TL ücret belirlenirken, 20 yıllık kamuda çalışan mühendisin ücreti 286 milyon TL'dir. Bu utanç bizleri yöneten hükümete aittir.

Bu utançtan kurtulmak için kamu çalışanlarının ücretlerini tek taraflı belirleme alışkanlığından vazgeçilmelidir. Kamu sendikaları ücretlerin belirlenmesinde taraf olarak kabul edilmelidir.

Bu yapıncaya kadar kamuda çalışan mühendisler için "Hakimler, savcılar ve mülki-idari personel"de olduğu gibi "Mühendislik Tazminatı" adı altında mühendislerin insanca yaşamalarını sağlayacak ek ödeme yapılmalıdır.

*EMO Gaziantep Şubesi Yönetim Kurulu
Erol Karabay - 9 Mart 2000*

115

BASIN BİLDİRİSİ

Adana 6.3 şiddetindeki depreme yenik düştü. 100'den fazla can aldı ve binlerce yaralı... Bu günleri yarın Kocaeli de yaşayabilir. 1. derece deprem bölgesinde yaşamaktayız.

Siyasi çıkarlar uğruna verilen denetimsiz yapılaşmanın başını alıp gittiği varoşlarda kayıpların fazla oluşu, odamız ve halkımızın tepkisini almıştır.

Siyasi iktidarların meslek odalarını hiçe sayması, mesleki denetim ve teknik uygulama sorumluluğunu kaldırmaya yönelik kararları, bütün felaketlerde daha fazla can ve mal kaybı olacağına göstergesi olup, geleceğe endişe ile bakmamıza neden olmaktadır.

Siyasi ve ekonomik rant uğruna, yetkisi olmayan kişilerin yapmasına izin verilen binalar, kağıttan kaleler gibi göçmekte, bedelini halkımız ödemektedir. Yerel

yönetimlere bu konuda büyük görevler düşmektedir. 21. yüzyılın eşiğinde bilimi bir tarafa koyup, el yordamıyla dünyaya ayak uydurmaya çalışanlar vicdanının sesine kulak vermeli, halkın hayatıyla oynamamalıdır.

Kocaeli'nde meslek odaları olarak, binaların proje aşamasından itibaren ilgili mühendis ve odaların denetiminde yapılması gerektiğini yerel yönetimlere ve ilgili kurumlara defalarca iletmiş olmamıza rağmen hiçbir karşılık alamadığımız gibi, bazı yöneticilerin tepkisine maruz kaldık.

Bizler, felaketlerle haklılığımızı kanıtlasın istemiyoruz. Halkımızı içinde yaşadığı yapıları gerektiği gibi denetleme yaptırması konusunda uyarıyor, yöneticilerimizi daha sorumlu davranmaya çağırıyoruz.

EMO Kocaeli Şubesi Yönetim Kurulu Adına Sait BÜLBÜL

KAMUOYUNA...

İNŞAATLARIN HER AŞAMASINDA TEKNİK UYGULAMA SORUMLUSU BULUNDURMAK KANUNİ BİR ZORUNLULUKTUR!...

Teknik uygulama Sorumluluğu (TUS), bir inşaatın her aşamasında ilgi alanına göre mimarlar ile inşaat, elektrik ve makine mühendisleri tarafından denetlenmesi ve sorumluluğun üstlenilmesi anlamına gelmektedir.

Ülkemizde inşaatların kimler tarafından ne şekilde yapıldığı, yaşadığımız depremde apaçık ortaya çıkmıştır. Bilim ve teknoloji dışlanmış, ehliyetsiz ve yeterli olmayan insanlar kanun ve yönetmelikleri de aşarak, her işi kendi yöntemlerince yürütmüşlerdir. Mühendisler, toplumdaki saygınlığı tamamen silinerek sadece imza atan insan durumuna getirilmiş, müteahhitlerin ayakları altına itilmiştir. Projeler gereksiz evraklar haline getirilmiş, hatta mühendislerce çizilmesi gereken projeler için teknisyenlere de yetki verilmiştir. Hükümetler oy kaygısı uğruna her şeyi kendi çıkarlarına uydurmuş ve karşı çıkarları duymazdan gelmiştir.

TEŞEKKÜR

Anne ve babamın kaybetmiş olduğumuz Çınarcık depreminde **52** saat sonra bulunduğumuz bölgeye ulaşıp, cesaretli çıkarmamıza yardım eden Devlet polislerine, **63** saat sonra telefon hatlarını bozulan geyiken telefon-Turkcell kanalıyla özelleştirmede emeği geçen tüm Devlet büyüklerimize, ulusa seslenişle ülkede yaşamın zorluklarını tüm çabalarıyla bizlere anlatan Başbakanımıza, Atatürk ilke ve ilkelerinin tartışma örneği gösterdiği şu yıllarda bizlere nasiller öncesinden seslenip, "merhametle nazak doğar", "mal canın yongasıdır." sözlerini 2000'li yıllara tam bir başarıyla taşıyan olabilmemize, cesaretimizi çıkarma uğruşumuzunda yitip evimizin lütfi, hatta üçüncü katına çıkma fedakarlığını göstererek lence, lava, bardak, çanak topalayıp olabilmemizi mahcup etmeyen konsüllerimize kucağı dolusu teşekkür ve şükranlarımızı yolluyoruz.

GÜLESİN - ERESİN - ENGİN

116

İktidarlar, Mühendis Odalarının yükselen sesine ülke çıkarları doğrultusundaki muhalefetine karşı TUS uygulamasını devre dışı bırakmış, mühendisler cezalandırılmaya çalışılmıştır.

Marmara depreminin ardından 2 Eylül 1999 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 3030 Sayılı Kanun kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tıp İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'te TUS uygulamasının İnşaat, elektrik, makine mühendisleri ve mimarlar tarafından ayrı ayrı yürütüleceği belirtilmektedir.

Bizler, TUS konusunda yetkililerin zamanında gerekli hassasiyeti göstermesini isterdik. Ancak depremden ders alınarak kanun, tüzük ve yönetmeliklerin tam olarak uygulanacağı yönünde edindiğimiz izlenim bizleri sevindirmiş, geç de olsa çağa uygun yapıların oluşturulması için mühendislerin de gerekliliğinin keşfedilmesi geleceğe yönelik umutlarımızı arttırmıştır.

EMO olarak, ilgili olduğumuz alanlarda tarifi yapılan kuralların yapılması için daha hassas olacağımız gibi, ortaya çıkan eksiklik ve aksaklıkların da takipçisi olup, gerekli yasal girişimleri de yapma noktasında daha dikkatli ve cesur davranacağız.

Çalışmaların eksiksiz yürütülmesi konusunda, yetkili birimlerle gerekli iletişim ve işbirliğinin sağlanması yönünde çalışmalarımızı hızlandırmış bulunaktayız. Bu anlamda üzerimize düşen görev ne olursa olsun, altından kalkma noktasında üyelerimizle birlikte bütün gayretimizi ortaya koymaya hazırız.

Uygulamanın sorumlusu olan Valilik ve belediyelerin istekleri noktasında gerekli destek ve işbirliğine hazırız.

Vatandaşlarımızın birikimleri ile yarattığı ev ve işyerlerini, gerekli teknik kriterlere uygun yaptırması konusunda hassas davranması için kendilerini uyarıyor, bilgi almak için kapılarımızın her zaman açık olduğunu bildiriyoruz.

EMO Kocaeli ubesi Yönetim Kurulu Adına Sait BÜLBÜL

TÜRK TELEKOM VE GSM İŞLETMECİLERİ ARASINDAKİ ARABAĞLANTI ANLAŞMASI AÇIKLANMAZSA, KAMUNUN ZARARA UĞRATILDIĞI ŞÜPHESİ GÜÇLENECEKTİR.

Bir süredir kamuoyunda, Türk Telekom ve GSM işletmecisi şirketler arasında lisans anlaşmalarını müteakip yapılan arabağlantı anlaşmalarının Türk Telekom'u zarara uğrattığına dair söylentiler dolaşmaktadır. Elektrik Mühendisleri Odası

Ankara Şubesi bu konuda kamuoyunu aydınlatmak, gerçekleri ortaya çıkartmak ve eğer söylentiler doğruysa gerekli önlemlerin alınması için bir girişim başlatmış bulunmaktadır.

Bu girişim çerçevesinde yapılan arabağlantı anlaşmalarının açıklanması için Elektrik Mühendisleri Odası tarafından Türk Telekomünikasyon A.Ş.'ye idari başvuruda bulunulmuştur.

Arabağlantı anlaşması nedir?

İki farklı iletişim şebekesi arasında haberleşme yapılabilmesi için, şebekelerin birbirleri ile bağlantısı olmalıdır. Şebekelerin bağlandıkları noktaya **arabağlantı noktası** denir. İki şebeke arasında bir çağrı trafiği varsa ve telefon ücretleri abonelerden bu şebekelerin işletmecileri tarafından ayrı ayrı toplanıyorsa, bu şebekeler arasında bir **arabağlantı anlaşması** yapma zorunluluğu doğmaktadır.

Ne Türk Telekom ne de GSM işletmecileri Telsim ve Türkcell böyle bir anlaşmanın varlığını açıklamadılar. Ancak kamuoyunda dolaşan söylentiler işletmeciler arasında arabağlantı anlaşmaları imzalandığı yönündedir. Üstelik lisans anlaşmasından sonra ortaya çıkan durumda arabağlantı anlaşmalarının imzalanması zorunludur.

Anlaşma asimetrik mi?

Kamuoyunda dolaşan söylentilere göre Türk Telekom ve GSM işletmecileri arasında imzalanan anlaşmalar asimetriktir. Yani Türk Telekom şebekesinde başlayıp GSM şebekesinde sonlanan bir dakikalık çağrı için, Türk Telekom'un GSM işletmecisine ödediği para ile, ters yöndeki bir dakikalık bir çağrı için GSM işletmecisinin Türk Telekom'a ödediği para eşit değildir. Daha açık söylemek gerekirse, yapılan her aramadan GSM işletmecileri önemli ölçüde kazanç sağlamakta ve Türk Telekom'dan 5 ile 20 kat daha fazla kazanmaktadır. Eğer GSM şebekeleri ile Türk Telekom şebekesi arasındaki aylık

117

trafik göz önünde bulundurulursa GSM işletmecilerinin lisans bedeli olarak ödedikleri 1 milyar doları en geç iki yıl içinde sadece arabağlantı anlaşmasına dayanarak Türk Telekom'dan tahsil edecekleri ortaya çıkmaktadır. Bu hesaba GSM işletmecilerinin kendi şebekeleri içindeki aramalardan ve sabit ücretlerden doğan gelirleri ile yatırım teşvikleri sonucu edindikleri muafiyetler dahil değildir.

Arabağlantı anlaşmasının açıklanmaması, Türk Telekom'un zarara uğratıldığı şüphelerini güçlendiriyor. Dünyadaki son eğilimler arabağlantı anlaşmalarının işletmeler özel bile olsa açıklanması ve simetrik olması yönündedir. Çünkü gizli tutulması, işletmeciler arasında ayrımcılık ve kayırmacılık yapılması olasılığını gündeme getirmekte ve asimetric anlaşmalar abonelerin daha yüksek telefon faturaları ödemesine sebep olmaktadır.

Rekabet kurallarına uymak ve tüketicinin korunması açısından arabağlantı anlaşmasının açıklanması zorunludur. Üstelik Türk Telekomünikasyon A.Ş. halen yüzde 100 kamu kuruluşu olduğundan aynen kamu ihalelerinde olduğu gibi bu tür bir ticari, etkinliğin de kamunun denetimine açık olması gerekir.

Bu anlaşmanın açıklanması kamuoyundaki söylentilere son verecek ve Türk Telekom çalışanlarının üzerinde varolan baskıyı da kaldıracaktır.

EMO idari başvuruda bulundu

Yukarıda sayılan gerekçelerden ötürü, Türk Telekom ile GSM işletmecileri Türkcell ve Telsim arasında yapılan arabağlantı anlaşmalarının kamuoyuna açıklanması için elektrik Mühendisleri Odası, Türk Telekomünikasyon A.Ş.'ye idari başvuruda bulunmuştur. EMO Ankara Şubesi Yönetim kurulu, eğer arabağlantı anlaşmaları ile Türk

Telekomünikasyon A.Ş.'nin zarara uğratıldığı tespit edilirse bu zararın tazmini için hukuki yollara başvurulacağını bildirmektedir.

EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu 17.06.1998

BASIN AÇIKLAMASI

Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu; aralarında Ankara Şubemizin Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Özgür Coşar'ın da bulunduğu altı kişinin yaralandığı ve bir kişinin öldüğü saldırıyı kınayan bir açıklama yaptı.

Ülkemizdeki hak ihlallerinin sürdüğü ve can güvenliğinin olmadığını en büyük göstergesi olan bu olayı şiddetle kınıyoruz.

Ülkemiz yirmi yıldır insanlarımızın ölmesi ve kaynaklarımızın tüketilmesi dışında hiçbir amaca hizmet etmeyen bir savaşta

çok acılar çekti ve çekmeye devam ediyor. Sürmekte olan bu savaş sadece insanlarımızı ve kaynaklarımızı alıp götürmüyor aynı zamanda toplumda kin ve nefret duygularının artmasına neden oluyor.

Nereden geldiği ve hangi amaca hizmet ettiği bilinmeyen bu saldırıyı lanetliyoruz. Orada yemek için bulunan insanları silahlı taramanın ne amacı olabilir?

Arabağlantı anlaşmasının açıklanmaması, Türk Telekom'un zarara uğratıldığı şüphelerini güçlendiriyor.

Ülkemiz kin ve nefret duygularını kabartan ve toplumda düşmanlıkları körükleyen terörden çok çekti. Terörden fayda umanların, masum insanları acımasızca hedef alanların hiçbir gerekçeleri haklı olamaz.

İki gün önce Erzincan'ın Geçit beldesinde bir lokantada yemek yerken silahlı saldırıya uğrayarak yaralanan EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu yedek üyesi Özgür COŞAR ile Geçit Belediye Başkanı Kemal IRMAK ve dört vatandaşımıza geçmiş olsun diyor, saldırıda yaşamını yitiren Abidin IRMAK'ın ailesine başsağlığı diliyoruz.

Bu saldırıyı gerçekleştirenlerin bir an önce yakalanmasını ve adalete teslim edilmesini bekliyoruz. Olayın takipçisi olacağımızı bildiriyor ve terörden medet umanları ve onları destekleyenleri kınıyoruz.

Kamuoyuna saygılarımızla.

EMO ve EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulları 22.07.1999

118

ÜLKÜCÜ KADROLAŞMASI TÜRK TELEKOM'DA DA HÜCUMDA

Türk Telekom'da Neler Oluyor?

Bilindiği üzere Türk Telekom Yasası, üçlü lider pazarlığı sonucu alelacele görüşme sırası öne alınarak meclis gündemine getirilmiştir. Türk Telekom Genel Müdürü'nün (Eski telsiz genel müdür yardımcısı) yalnızca Telsiz Genel Müdürlüğü bünyesinde hazırlanmış olduğu, ülkenin iletişim konusunda temel kurumu olan Telekom hakkındaki yasa kamuoyunda tartışılmadan, bilimsel kurullar, üniversiteler, meslek odalarından herhangi bir görüş alınmadan Meclis'e sunulmuştur.

Oynanan bu senaryo ülkemizdeki tüm özelleştirme uygulamalarında olduğu gibi önce kurumu ehliyetsiz ellerde çöktürmek, sonra yandaşlarına pastadan uygun dilimler dağıtarak kurumu peşkeş çekmektir.

Ülkemizin köklü ve kritik bir kurumu olan Türk Telekom üzerinde hükümet ortaklarından MHP'nin adeta yangından mal kaçırarcasına oynamak istediği oyunların ülkemize neye al olacağı bizleri endişeye sevk etmektedir.

27.01.2000 tarihinde Telekom Yasası'nın Türk Telekom çalışanlarında yarattığı işten atılma korkusunu bastırmak amacıyla, Türk Telekom Teknik Elemanlar derneği tarafından 29.01.2000 tarihinde Genel Müdürlükte yapılan konferansta Genel Müdür hem bu konuda hem de görev yeri değişikliğine gidilmeyeceği konusunda güvence vermiştir.

Ancak buna rağmen Türk Telekom Mühendisler Derneği yönlendiriciliğinde –ki telekom'dan pay kapma uğraşısı içinde olan, Parti ve Bakanlık aracılığıyla ülküdaş örgütlenmesi olarak çalışan- özellikle uzmanlık gerektiren teknik bölümlerde çalışan uzman personelin görev yerleri değiştirilerek yerlerine konusunda uzman olmayan yandaşlarını görevlendirmektedirler.

Oynanan bu senaryo ülkemizdeki tüm özelleştirme uygulamalarında olduğu gibi önce kurumu ehliyetsiz ellerde çöktürmek, sonra yandaşlarına pastadan uygun dilimler dağıtarak kurumu peşkeş çekmektir.

Son günlerde geçici görevlendirmeler çerçevesinde uzman mühendislerin yerlerinin değiştirilmesi söz konusudur. Ancak asıl tehlike hiçbir gerekçe gösterilmeksizin yapılan haksız uygulamalardan güya vazgeçilip **yeniden yapılanma** adı altında tüm kurumun ehliyetsiz yandaşları eliyle çöktürülmesidir.

Yıllardır siyasilerce Telekom üzerinde oynanan oyunlara rağmen kurumun bu seviyeye gelmesinde özverili çalışmalarını ile dikkat çeken uzman personelin, son derece yakışsız bir şekilde hiçbir gerekçe gösterilmeksizin görevlendirilmeleri, bir yandan da "uzman personel bulamıyorum" diyen Genel Müdür'ün sözleri bu sözde görevlendirmeler çerçevesinde aşağıdaki sorulara da açıklama yapılmasını gerektirmektedir.

Bu geçici görevlendirmelerde gerçekten iş ve beyin gücüne ihtiyaç var ise; bu ihtiyaç:

1. Başka Başmüdürlüklerden temin edilemiyor mu?
2. Eğer gerçekten uzman kişi sorununu çözecek ise niçin görev tanımını yapılmıyor?
3. Sorun tanımlanmadığına göre niçin görevlendirme yapılıyor?
4. Görevlendirilen personelin görev yerinde uzmanlık alanı ile ilgili bir iş olmadığı göz önüne alındığında bilmediği alanda mı uzman olarak iş yapacak? Bu, uzman kadroları harcamak, işsiz ve pasif duruma getirmek değil mi?
5. Türk Telekom Genel Müdürü'nün TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda "Uzman personel bulamıyorum, yetişmiş personel iyi ücret veren firmalara geçiyor" diye yakınırken uzman elemanları kaçırtmak artık bir kurum politikası mı oldu?
6. Geçici görevlendirilen personelin kurumdan ayrılması durumunda herhangi bir şekilde firmalara geçmemesi için firmalara uyarı yapıldığı doğru mudur?

119

7. Bu şekilde işlemler yapılarak, yetişmiş iş ve beyin gücünü harcayarak gerek Telekom gerekse ülke zarara uğramayacak mı?

8. Aldığımız duyumlara göre görevinin gerektirdiği seviyede yabancı dil bilmeyen genel müdür yardımcılarını bulunmaktadırlar. Genel Müdürün değişik toplantılarda sürekli dile getirdiği yabancı dil bilmeyen personelin yönetici olamayacağı ifadesi çerçevesinde genel müdür yardımcılarının kurum tarafından yabancı dil kursuna gönderilmesi düşünülmüyor mu? Yoksa hak ettikleri görev değişikliği düşünülmüyor mu?

Yeni yasayla **Asli ve Sürekli Görevler** başlığı altında görev yapacak kadrolar yasanın çıktığı günden itibaren 180 gün içinde Bakanlar Kurulu tarafından onaylanacaktır. Bu personel 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler uyarınca iş güvenliği altında çalıştırılacak ve bu kadroda çalışanların ücretlerinin Telekom Yönetim Kurulunca tespit edileceği düşünüldüğünde aylık maaşlarının diğer çalışanlara göre oldukça ayrıcalıklı olacağı da bilinmektedir. Ayrıca 4+2 maaş ikramiye alacakları da yasada belirtilmiştir.

Telekom'da önümüzdeki birkaç aylık kısa sürede oynanması hedeflenen senaryo, geçici görevlendirmeler veya yeniden yapılandırma adı altında uzman personelin yerlerinden alınarak buralara kendi yandaşlarını yerleştirmek, siyasi kadrolaşmanın yanı sıra kurumu bir arpalık haline getirmektir. Tüm bu keyfi uygulamalar, çalışanlarda sıranın ne zaman kendisine geleceği kaygısını taşıtmaktadır.

**Tatili 15 gün
daha uzatarak
100 milyon kwh
daha enerji
tasarrufu
sağlayabiliriz.**

57. hükümet çalışma barışını bozan, Telekom'a zarar vereceği aşikar olan bu uygulamaların mantığını açıklayabilecek midir?

TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu ve Elektrik Mühendisleri Odası Ankara Şubesi hiçbir meşru temeli olmayan, kamuoyu ve üyelerimizi zarara uğratabilecek bu uygulamaların takipçisi olacak ve karşısında yer alacaktır.

Kamuoyuna saygılarımızla

EMO TMMOB Ankara İl Ankara Şubesi Koordinasyon Kurulu
10. 02. 2000

ENERJİ SORUNUNA ÇÖZÜM BULAN BAKANLAR KURULU'NU KUTLUYOR, ÜLKEMİZİN DİĞER SORUNLARI İÇİN DE BÖYLESİ PRATİK ÇÖZÜMLER BEKLİYORUZ!!!

Enerji kaynaklarının dünyamızda ve ülkemizde hızla tükenmesi ve enerji üretiminde çevrenin olumsuz yönde etkilenmesi nedeniyle tüm dünya ülkelerinde enerjinin daha verimli kullanılması için çalışmalar sürmektedir. Ülkemizde de enerjinin verimli kullanılması bu konuda halkın ve sanayicinin bilinçlendirilmesi görevi EİEİ'nindir. EİEİ, Enerji Bakanlığı'na bağlıdır.

Enerji Bakanlığı son yıllarda enerji tasarrufu konusunda somut bir çalışma yapamamıştır. Enerji tasarrufu, yalnızca her yılın Ocak ayında kutlanan bir hafta olarak kalmıştır.

Fakat dün yapılan Bakanlar Kurulu toplantısında Sn. Cumhurbaşkanımız ERSÜMER'in önerisiyle somut bir adım atılmıştır. Bu da bayram tatilinin 9 güne çıkarılarak 20 milyon kwh enerji tasarrufu sağlanmasıdır.

Bizce alınan bu karar sonucu elde edilen tasarruf son yıllarda Enerji Bakanlığı'nca üretilen en ciddi proje olmuştur. Sayın Bakan ve Bakanlar Kurulu'nu kutluyor, Yönetim Kurulumuzca hazırladığımız teşekkür belgesini Sayın Bakana gönderiyoruz.

Sayın Bakanın enerji konusunda ürettiği bu çözümü diğer bakanlarımızın da örnek alarak ülkemizdeki her türlü sorunu çözmelerini bekliyoruz ve kısaca önerilerimizi sıralamak istiyoruz.

- Tatili 15 gün daha uzatarak 100 milyon kwh daha enerji tasarrufu sağlayabiliriz.
- Araçlarımızı kullanmayarak trafik ve petrol sorunumuzu çözebiliriz.
- Elektrik aboneliklerimizi iptal ederek enerji sorunumuzu çözebiliriz. Yeni santrallara ihtiyacımız kalmaz.

- Çalışanların ücretlerini ödemeyerek sanayicimizin ve hükümetin düştüğü ekonomik sorunu çözebiliriz.
- Okulları kapatarak eğitim sorununu çözebiliriz. YÖK'ten kurtuluruz.
- Sayın vekillerimize seçilme sürelerinde 5x5 modelini uygulayarak seçim, seçilme derdine çözüm bulabiliriz.

Bu önerileri geliştirmek üzere Bakanlar Kurulu'nu göreve davet ediyoruz.

TMMOB EMO Bursa Şubesi 19 Şubat 2000

AHMET TANER KIŞLALI'YA YAPILAN SUİKASTİ NEFRETLE KINIYORUZ

Gündemi değiştirmek ve ülkeyi karanlığa gömmek isteyenler işbaşında.

Bir tarafta cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülerin can güvenliği sağlanmazken ve 10 kişinin ölümüne neden olan olaylar ve en son Adana'daki gibi yargısız infazlar yaşanırken, diğer tarafta yalnız Merve Kavakçı için değil hiçbir vatandaş için yapılmaması gereken uygulamalar yapılarak birtakım karanlık güçlerin silahları ve bombaları ile hemen sahneye çıkıvermelerinin zemini hazırlanmaktadır. Bu bulanık ortamda eski Turizm ve Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı, daha önce Üçokların, Mumcuların katledildiği gibi bombalı bir suikastle katledildi.

Bütün yurtsever ve demokrat kişilerin topyekün karşı durmaları gereken bu gelişmeler karşısında, her nedense demokratlığı hiç kimseye bırakmayan bazı kesimler sadece Merve Olayı'nın üstüne gitmekte ve bunu manşetlere çıkarmaktadırlar.

Ahmet Taner Kışlalı'nın öldürülmesini nefretle kınıyor, saldırganların bir an önce bulunmasını istiyoruz.

Bütün devrimci-demokrat ve ilerici güçlerin hep birlikte bu cinayete ve bu cinayet aracılığıyla ulaşılacak istenen amaca karşı tavır almalarını bekliyoruz.

TMMOB EMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu - 21 Temmuz 1999

İKTİDAR DÜN GECE AKTAŞ'A EL KOYMAYA KARAR VERDİ

Bu haklılığı tartışılmaz el koyma uygulaması, herşeyden önce gecikmiş bir karardır. 1989'dan beri İstanbul Anadolu Yakası'ndaki tüketicilere yönelik yoğun haksız ve usulsüz uygulamaları yüzünden yaygın olarak suçlanan AKTAŞ'ın

bugüne kadar faaliyetini sürdürmesinin asıl sorumlusu özelleştirme politikalarının savunucularıdır.

EMO, genelde ülkemizin bütün kaynak ve değerlerinin özel sermayeye devrini hedefleyen özelleştirme politikalarının; özeldense, kamusal, stratejik öneme haiz ve merkezi olarak planlanması ve yürütülmesi zorunlu olan Enerji Sektörü'nün parçalanarak devredilmesinin daima karşısında oldu. Ve bu uygulamanın ilk örneği olan AKTAŞ'ın icraatlarının takipçisi oldu. Ve kamuoyunun yoğun mağduriyetinin sözcüsü olarak, yürütmenin durdurulması yönünde hukuksal süreci başlattı.

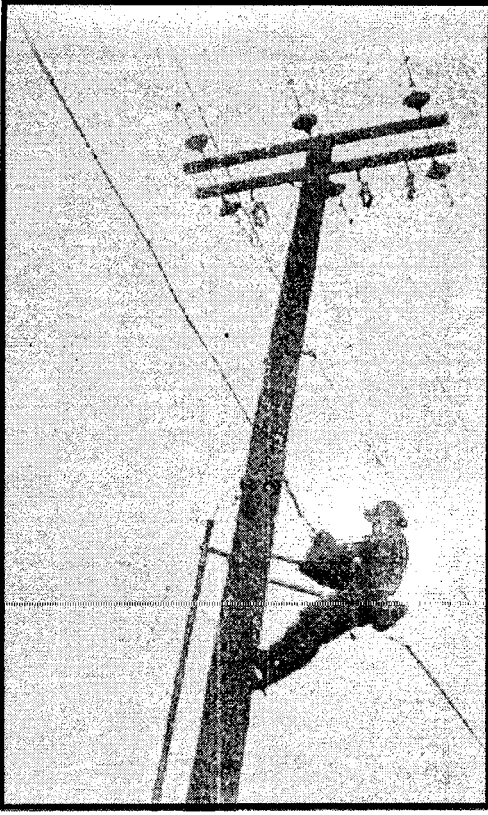
Halkın yoğun şikayeti, AKTAŞ'ın mahkemelere düşen sözleşme ihlalleri ve EMO'nun hukuksal girişimleri karşısında iktidarın tutumu, özelleştirme uygulamalarının ve AKTAŞ'ın arkasında durmak oldu.

İktidar bununla da yetinmedi; AKTAŞ'ın sözleşme gereği ödemesi gereken borçları için açılmış mahkemelerden çekildi; gizli "Centilmenlik Anlaşmaları"yla Danıştay'ı işlevsizleştirmeye girişti. Çünkü bugünlerde uluslararası enerji tekelleriyle yoğun olarak görüşmeleri sürdürülen, ülkemizin bütün olarak enerji üretim, iletim ve dağıtım hatlarının uluslararası tekellere devredilmesi yönünde birçok taahhüt altına girilmiştir.

Bugün AKTAŞ'taki olumsuz uygulamaların ayyuka çıkmasına karşın, ülkemizin yaklaşık olarak tüm enerji iletim ve dağıtım hatları uluslararası tekellere satılmış durumdadır. İktidar, 2000 yılının, bu sözleşmelerin gerçekleştirileceği ve halkın en temel insanlık hakkı olan enerjinin uluslararası tekellerin kar hırsına teslim edileceği bir milenyum olması yönünde kararlı bir çaba yürütmektedir.

Cumhurbaşkanı ERSÜMER'in iki hükümette de enerji bakanı olmasının, sermayenin çeşitli kuruluşları tarafından ödüllendirilmesinin altında yatan gerekçe bu politikadaki sermaye yanlısı kararlılığıdır. Uluslararası Tahkim Yasası'nın üzerinde tartışılmaz bir gereklilik gibi lanse edilerek alelacele

121

yasalaştırılmasının asıl nedeni de enerji üzerine kurulan bu politikalarıdır.

İktidar dün gece AKTAŞ'a el koymaya karar verdi.

Bu kararın arkasında yatan gerekçe ne özelleştirme politikalarının kamusal açıdan zararlarının anlaşılması ne de AKTAŞ'la ilgili Danıştay kararının hukukun üstünlüğü gözönüne alınarak uygulanmasıdır. Özelleştirme uygulamaları bütün hızıyla savunulurken AKTAŞ'a el konmasının tek nedeni, usulsüzlükleri kamuoyunu bir süredir işgal eden AKTAŞ örneğinde ortaya çıkan olumsuzlukların gözden geçirilip, bundan sonraki özelleştirme uygulamalarının pürüzsüz hale getirilmek istenmesidir.

Gerekçesi ne olursa olsun, iktidar, EMO'nun 10 yıllık sabırlı ve kararlı mücadelesi sonucunda bu kazanımı yürürlüğe koymak zorunda kalmıştır. Gerçi Bakan bunun geçici olduğunu ve özelleştirmelerin süreceğini söylemiştir. Biz inanıyoruz ki; İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtımını kısa bir süre sonra yeni bir makyajla tekrar piyasaya çıkarılacak ve

diğer özelleştirme uygulamalarıyla birlikte karşımıza getirilecektir.

Görünen odur ki; kamu yaran ve çıkarı için bütün özelleştirme uygulamalarının bir an önce sonlandırılması ve bu kurumların kamu çıkarı için var olduğu anlayışını önde tutan politikaların bütün alanlarda hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Özelleştirme politikalarının karşısında olan bizlerin önümüzdeki görev; el koymanın Bakan'ın söylediği gibi geçici olmaması, AKTAŞ'ın bir daha geri gelmemesi için mücadele etmektir. Ayrıca AKTAŞ örneğinde olduğu gibi tüm dağıtım şebekeleri ve enerji santrallerinin satışı derhal durdurulmalıdır.

TMMOB EMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu - 6 Ekim 1999

NÜKLEER SANTRALLARA HAYIR!

Rant peşinde koşan iktidarlar ve onların yandaşları, enerjiye değil kansere yatırım yapıyor. Beceriksiz enerji yönetiminin uygulamaları veya bilerek yapılan enerji kesintileriyle bizlere nükleer santralleri kabul ettirmeye çalışıyorlar.

Çok ciddi bir dönüm noktasındayız ve tekrar bir hata kaldıracak durumda değiliz. Enerji kayıpları yüzde 25'lerdeyken, yıllar önceki teknolojiyle tespit edilen doğal rezervlerimizin (su-kömür-jeotermal vb.) yüzde 30'u kullanılır durumdayken, yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları (güneş-rüzgar vb.) için herhangi bir rezerv araştırma yapılmazken, lobiciler bizlere Avrupa'nın, Amerika'nın kısacası bütün dünyanın terketmeye başladığı nükleer santralleri dayatmaya çalışmaktadırlar. Üstelik işletmeye açılacağı varsayılan 2007 yılındaki 1000 MW'lik Akkuyu Nükleer Santrali o günkü kurulu gücümüz (takriben 45.000 MW) içindeki yüzde 2.2'lik payı ile hangi enerji ihtiyacımızı karşılayacaktır?

Hemen aklımıza şu sorular geliyor ve nükleer lobi yanlılarına soruyoruz:

- Türkiye'nin gerçekten nükleer enerjiye ihtiyacı var mı?
- Normal işletme sırasındaki santral civarında çevreye yayılan radyasyon gerçekten zararsız mı?
- 50 yıldır nükleer atık sorunu eden hala çözümlenemedi?
- İkitelli örneğinde olduğu gibi, nükleer santral olmadan bile radyasyon kazası yaşayan, 17 Ağustos depreminde yaşadığımız gibi felakete hazırlıksız olan bir ülkede, Ecemiş Fay Hattı yakınına Akkuyu Nükleer Santrali kurulabilir mi?
- Enerji Bakanlığı, TEAŞ, TAEK Nükleer santral projelerine hazır mı?
- ÇED Yönetmeliği eden Akkuyu'ya uygulanmıyor?

- Neden Türkiye, 35 yıldır ısrarla nükleer santraller peşinde koşuyor?

Bu sorularımıza nükleer yanlıları yıllardır cevap veremedi.

Tekrar yineliyor ve cevap veriyoruz ki;

TÜRKİYE’NİN NÜKLEER SANTRALLARA İHTİYACI YOKTUR!...

Ülkemizin elektrik santrallerinde ve dağıtım-iletim hatlarındaki kayıplar öncelikle giderilmelidir. Enerjinin doğru ve etkin kullanımı gibi ciddi gelişmeler, artık ülkemizde dikkate alınmalıdır.

Biz aşağıda imzası bulunan kişi ve kuruluşlar olarak; Nükleer Santral İhalesi’nin derhal iptal edilmesini istiyoruz. Bu uğurda demokratik ve hukuki mücadelemizi sonuna kadar sürdüreceğiz.

Bu bağlamda tüm sağduyulu yurttaşlarımızı, 25 Aralık 1999 Cumartesi günü Mersin’de gerçekleştirilecek olan mitinge davet ediyoruz.

NÜKLEER SANTRALLARA KARŞI GÜÇBİRLİĞİ İSTANBUL BİRİMLERİ - 24 Aralık 1999

Türk-İş/Harp-İş, DISK/Emekl-Sen, KESK/ÖES, TMMOB/Elektrik Mühendisleri Odası, ÇMO, FMO, GMO, HKMO, İç Mimarlar Odası, İMO, Jeofizik Mühendisleri Odası, Jeoloji Mühendisleri Odası, MMO, Makine Mühendisleri Odası, KMO, Metalürji Mühendisleri Odası, Meteoroloji Mühendisleri Odası, MO, OMO, PMO, Peyzaj Mühendisleri Odası, ŞPO, TMO, ZMO İstanbul Şubeleri, GMO, Gemi Mak. İş. Mühendisleri Odası, İTO, İstanbul Barosu, Eczacılar Odası, Diş Hekimleri Odası, İVH, Nükleer Karşıtı Platform/İstanbul, Greenpeace, Yeşiller, ÇEKÜL, UÇEP, İstanbul Ekoloji İnsiyatifi, B.Ü. Çevre Klübü, Bergama Köylüleri, Sinoplular Derneği, GİT Dergisi, Anarşi dergisi, Efendisizler Dergisi, ÖDP İ.Ü. Öğrenci Koordinasyonu, ÇYDD, ADD, 68’liler Birliği Vakfı.

YİNE NÜKLEER SANTRAL İHALESİNİN SONUÇLARININ AÇIKLANACAĞI(!) SON GÜNLER YİNE ELEKTRİK KESİNTİLERİ...

Tarih: Aralık 1999’un son günleri.

31 Aralık 1999’da sonuçlanacağı ilan edilen Nükleer Santral İhalesinin son günlerine yaklaşırken, bütün ülke plansız elektrik kesintileriyle yüz yüze kaldı.

Gerekçe, doğalgaz akışının yetersiz olması nedeniyle elektrik santrallerinin çalışamaz durumda olması idi. İhale tarihi 31 Ocak 2000’e ertelendi. Elektrik kesintileri son buldu.

Tarih: Ocak 2000’in son günleri.

Yine elektrik kesintileri gündemde. Bu sefer hem de planlı olduğu söylenen elektrik kesintileri, Bakanlık suçu dağıtım şirketlerindeki arızalara bağlıyor. Dağıtım şirketleri arıza

olmadığını, elektrik kesintilerinin TEAŞ’tan kaynaklandığını açıklıyorlar. Kesintiler nereden kaynaklanırsa kaynaklansın, sorun tek başına TEAŞ’ta, TEDAŞ’ta ya da AKTAŞ’ta değil, enerji sektörünün özelleştirme politikalarıyla parçalanması ve bütün girdilerin dışa bağımlı doğalgaz politikaları üzerine kaynaklanmasından kurulmaktadır.

Nükleer santral ihalesinin gündeme geldiği her dönemde birdenbire zuhur eden bu elektrik kesintileri gösteriyor ki, asıl amaç, bütün dünyada terk edilen nükleer santrallerin ülkemize kabul ettirilebilmesi için kamuoyu yaratmak. Uygulanan senaryo bu kadar açık, bu kadar pervasız.

Nükleer Santral Lobisi’nin planları o denli pervasız ki, milyonlarca insan, en temel yaşam hakkı olan, ısınma ve aydınlanmanın temel girdisi olan elektrikten mahrum bırakılarak başka bir tehlikeli uygulamaya boyun eğdirilmeye çalışılıyor. Bizlerin önüne konan bu “kırk katır mı kırk satır mı?” ikilemi yapaydır, zorlamadır, halkın cahil yerine konmasıdır.

Halkın hizmetinde olan ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI olarak, bugün ülkemizde “elektrik krizi”nin olmadığını, elektrik alanında “yönetim krizi”nin olduğunu belirtiyor ve bu gerçekleri kamuoyuna açıklıyoruz.

BİRLİKTE OLURSAK, BİZE DAYATILMAYA ÇALIŞILAN KARANLIĞI YENE BİLİRİZ.

EMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu - 28 Ocak 2000

BASINA VE KAMUOYUNA

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Samsun Şubesi bir oldu bitti şeklinde karşılaşılan elektrik kısıtlamasına ilişkin 30 Kasım 1999 Salı günü bir basın açıklaması yaptı.

Türkiye bugün bir oldu bitti şeklinde karşılaşılan enerji kısıtlılığı ile karşı

123

karşıyadır. Resmi açıklama "Kış mevsimi nedeniyle Ukrayna'nın daha fazla gaz tüketmesi nedeniyle doğalgaz boru hattında basınç düşmüştür" şeklindedir. Ancak bu geliyorum diyen bir krizdir. EMO olarak uzunca bir süredir dikkat çektiğimiz. Konu "Enerji sektöründeki çok başlılık ve yönetim krizi" şeklinde özetlenebilecek devletin enerji üretiminde de hazırlıksız yakalandığı gerçeğidir. Bugünkü yetki karmaşası ortamında ülkemizi 21. Yüzyıla taşıyacak sağlıklı bir enerji politikasını beklemek olanaksızdır.

Bugün ülkemizde Ovaakça, Hamitabat, Ambarlı olmak üzere 3 adet TEAŞ'ın doğalgazla çalışan santrali ve DOĞA, OVA, UNIMAR ve ENRON olmak üzere dört adet de özel kuruluşların doğal gazlı santrali vardır. Toplam 26.300 MW'lık kurulu elektrik üretim gücümüzün sadece yaklaşık 5.300 MW'lık kısmı doğalgaza dayalı santrallardır.

Doğalgaz kısıtlamasına gidilirken kamu çıkarları yerine özel kuruluşlara ait doğalgaz çevrim santralleri kayırılmaktadır.

Devlete ait üç adet doğalgaz çevrim santrali fuel oil kullanarak da üretim yapabilmektedir.

Bunlardan Ovaakça santrali en ekonomik olanıdır. Ve kWh başına 3-3.5 Cent'e elektrik enerjisi üretilebilmektedir. Oysa TEAŞ özel sektöre ait 4 adet doğalgaz çevrim santraline yüzde yüz alım garantisi vermiştir. Bu santraller ise elektriği yaklaşık 8-10 Cent'e TEAŞ'a satmaktadır. Ve bugün devlete ait doğalgaz santrallerine gaz verilmemektedir. Bunun yerine daha pahalı elektrik enerjisinin satın alındığı özel kuruluşlara ait santrallara kesintisiz gaz verilmektedir.

Daha da önemlisi özel kuruluşlara ait dört adet doğalgaza dayalı termik santral fuel oil ile de çalışabilmektedir ve fuel oil depoları vardır. Bu santrallerin neden fuel oil ile çalıştırılmadıklarını anlamakta güçlük çekiyoruz.

Bunun yanında ülkemizde mevcut irili ufaklı elektrik santrallerinin önemli bir bölümünde değişik bahanelerle üretim ya

durmuştur ya da kapasitenin çok altında çalıştırılmaktadır. Planlama anlayışının reddedilmesiyle enerjide merkezi yapı bozulmuş, özelleştirilmeler, Yap-İşlet ve Yap-İşlet-Devret modelleriyle elektrik enerji sektörü piyasanın kar hırsına terk edilmiştir.

Bize göre enerji sektöründe herhangi bir kriz durumunda; kamu yararı gözetilerek,

Hastane ve okullar birinci öncelikli TEAŞ santralleri ikinci öncelikli, doğalgazla ısınan ev ve işyerleri ikinci öncelikli ve kar amaçlı özel kuruluş santralleri dördüncü öncelikli olmalıydı. Çünkü bu santrallerin ikinci bir yakıt kullanma özelliği vardır.

Elektrik enerjisinde kaynak çeşitliliğine gitmek, riskleri yaymak açısından önemlidir. Ancak kaynak sürekliliği ve güvenliği sağlanmadan, elektrik üretiminin doğalgaza bu denli bağlanması doğru değildir. Olayın daha da önemli olan boyutu işe ulusal kaynaklarımızın henüz yüzde 30'u kullanılmışken sektörün bu denli dışa bağımlı hale getirilmiş olması ayrıca sorgulanması gereken bir konudur.

Elektrik üretiminde kaynağın sürekliliği ve yeterliliğinin yanında olabildiğince ulusal olması da önemlidir.

EMO Samsun Şubesi Yönetim Kurulu

BASINA VE KAMUOYUNA

Hükümetin Nükleer Enerji Santrali Kurma Kararı

Türkiye kamuoyu, nükleer enerjiyi 1986 Çernobil faciası ile tanıdı. Nükleer enerji, elektrik üretim teknolojilerinden biridir.

Türkiye kamuoyu Çernobil nükleer faciasının yaşandığı günlerde siyasilerin, sanki radyoaktif tehlike birkaç gün içinde geçebileceği gibi "çay içme" şovlarıyla aldatılmaya çalışılmıştır. Oysa ki; artık dünya biliyor ki, Japonya 1944'teki atom bombasının etkilerini hala yaşamaktadır.

Dünyada gelişmiş ülkeler, elektrik üretiminde nükleer enerjiyi artık terk ediyor. ABD, 1970'lerde 2000 yılında bin adet nükleer reaktör yapacağını planlarken, bugün sadece 104 nükleer santrali vardır. Çernobil faciasından sonra bütün devletler nükleer reaktör siparişlerini iptal etmeye başlamışlardır. Türkiye bile nükleer reaktör siparişi olmadığı halde "Türkiye Elektrik Kurumu" bünyesinde kurulmuş olan "Nükleer Santraller Daire Başkanlığı" nı dünyadaki gelişmelere paralel olarak kapatmıştır.

Ancak, çok uluslu reaktör üreticisi firmalar yaşadıkları bu nükleer reaktör iptal şoklarının ardından, gelişmekte olan ülkeler üzerinde lobi çalışmaları başlatmışlardır.

Hatırlarsanız 1995 yılında bazı gazetelerde birden bire "Nükleer santral kurmazsak iki yıl sonra karanlıkta kalacağız" manşetlerini okumuştuk. Bazı siyasilerimizin de bu manada sık sık tekrar eden demeçlerine şahit olduk. 1995'ten 2000 yılına geldik. Türkiye karanlıkta kalmamış maalesef karanlıkta bırakılmıştır. 30 Kasım 1999 Salı günü yaptığımız basın açıklamasında, "Elektrik kesintilerinin gerçek nedeninin doğal gaz yetersizliği olmayıp, mevcut enerji santrallerimizin yarıya yakınının geçersiz bahanelerle devre dışı bırakılması olduğunu tüm kamuoyuna açıklamıştık. Açıklamamızın ne kadar doğru ve mantıklı olduğu çok geçmeden anlaşıldı. Koalisyon ortakları, nükleer santrallerin yapılmasında herhangi bir sakınca görmeden acile anlaşmalarını açıkladılar.

Bir yandan kamu finansman zorlukları gerekçe gösterilerek özelleştirme zorlanırken diğer yandan nükleer santraller gibi pahalı kamu yatırımlarının planlanması düşündürücüdür. Zaten onun içindir ki, nükleer santral ihalesine "Muhtelif malzeme alınacaktır" diye çıkarak komik duruma düşmektedirler.

Sayın Enerji Bakanı halka 4-5 gün elektrik çilesi çektirerek kendince uygun ortamı yakaladığını zannetmektedir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca 2010 yılına kadar yapımı planlanan bin MW gücündeki 2 nükleer santralin (Akkuyu ve Sinop) ülkemiz toplam kurulu gücü içindeki payı yüzde 3, 2020 yılına kadar devreye alınması düşünülen toplam santralin o yılki kurulu güç içindeki payı ise yüzde 10 olacaktır.

Nükleer santraller, ilk yatırım maliyeti ve elektrik enerjisi üretim maliyeti, diğer santral tiplerine göre ileri teknoloji ve yakıt bakımından tümüyle dışa bağımlı, çevre ve insan yaşamı açısından büyük risk doğurmaya aday, radyoaktif atık sorunu henüz ABD ve İngiltere gibi gelişmiş ülkelerde dahi çözümlenememiş olduğundan ülkemizin enerji sorununun çözümü için uygun bir seçenek değildir.

Denetleme ve lisanslama için kadro ve mevzuatı bile hazırlayamayan kurumlarımızla teknoloji transferi beklemek hayaldir. Az sayıda nükleer santralin bulunduğu bir ülkede yakıt işleme, zenginleştirme ve yedek parça yan sanayilerinin kurulması da beklenemez. Mevcut 7500 ton uranyum

Istanbul-İkitelli'de bir hurdacıda ortaya çıkan Radyoaktif Cobalt 60 maddesi, ülkemizde radyoaktif atıkların ne kadar ciddiye alınmadığını göstermiyor mu?

rezervimizin bu nedenle dışarıda işlenmek zorunda oluşu sonucu değiştirmemektedir.

Yaklaşık 40 yıl ömrü bulunan bir nükleer santralin ürettiği atıkların çevreye zarar vermeyecek biçimde binlerce yıl saklanması gerekmektedir. 1000 MW gücündeki tipik bir nükleer santralin devre dışı bırakılması işlemi sırasında yaklaşık 18 bin metreküp atık yakıt ve malzeme ortaya çıkmakta, bu miktardaki atığın yatırım bedelinin ise yaklaşık 700 milyon dolar olacağı tahmin edilmektedir.

İstanbul-İkitelli'de bir hurdacıda ortaya çıkan Radyoaktif Cobalt 60 maddesi, ülkemizde radyoaktif atıkların ne kadar ciddiye alınmadığını göstermiyor mu? Bu kadar sorumsuzluğun yaşandığı ülkemizde, hastanelerimizin atıkları bile ayrıca dikkate alınmazken, kendi ülkesinde pazarları giderek daralan uluslararası nükleer ölüm tacirleri, ekonomik kurtuluşlarını bizim ülkemizde aramakta ve dünyanın çözüm bulamadığı nükleer atıkların Türkiye'de Toros dağlarında güvenli bir şekilde depolanabileceğini hiç utanmadan söyleyebilmektedirler.

Bugün dünya nükleer enerjiden vazgeçmektedir.

ABD'de; yapılan anketlerde halkın yüzde 65'i nükleer santrale karşıdır, son 17 yılda hiç nükleer santral yapılmamıştır ve Çernobil faciasından sonra yapımı süren 128 santral iptal edilmiştir.

İspanya'da; 56 nükleer santral planlanmış, sekiz tane yapıldıktan sonra diğerleri iptal edilmiştir, 1984'te hükümet yüksek maliyetli olduğu için projelendirilen beş santrali durdurmuştur.

İtalya'da; 1987'de yapılan referandumla üç santral kapatılmıştır.

İsveç'de; 1980'de yapılan referandum sonucunda 2010 yılından sonra nükleer santraller tasfiye edilecektir.

İngiltere'de; Çernobil'den sonra yapımı süren üç santral iptal edilmiştir.

İsviçre'de; 15 yıldır hiç nükleer santral yapılmamıştır, 1990'da yapılan referandumla 2000 yılına kadar tüm nükleer program askiya alınmıştır.

Almanya'da; yapılan kamuoyu yoklamalarında halkın yüzde 69'u nükleer santrale karşıdır, 1986'dan sonra dört santral kapatılmış, planlanan bir santraldan da vazgeçilmiştir.

Avusturya'da; tamamlanmış olan nükleer santrallar çalıştırılmamaktadır.

Filipinler'de; tamamlanmış olan nükleer santrallar çalıştırılmamaktadır.

Avustralya, İzlanda, İrlanda, Danimarka, Norveç, Portekiz ve Yeni Zelanda'da, kesinlikle anti nükleer politika uygulanmaktadır.

İkitelli kazasından sonra acele çıkarılan 10 Ocak 1999 tarih ve 23579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Radyoaktif maddeler ile bunların kullanıldığı cihazların ithaline ilişkin tebliğ" sadece ithalata yöneliktir. Ülkemizde radyasyon güvenliğine yönelik bir yasa ve-veya yönetmelik var mıdır?

Bugüne kadar yaşananları ciddi bir sorumsuzluk olarak değerlendirmekteyiz. İnsana ve doğaya saygılı bir yönetim anlayışının yerleşmediği sürece son günlerde yaşanan elektrik kesintilerinin bundan sonra da tekrarlanabileceğini üzülererek belirtmeliyiz. Çevreyle ilgili yasa ve mahkeme kararlarının dahi uyulmadığı, çöp alanlarının altında insanların can verdiği ülkemizde yeni nükleer projeler yeni nükleer felaketlerin habercisi ve hazırlayıcısı olacaktır.

**EMO Samsun Şubesi Yönetim Kurulu - 8
Aralık 1999**

BASIN AÇIKLAMASI

Türkiye'de son yıllarda yaşanan yüksek enflasyon ve ekonomik problemler neticesinde ülkemizin yatırım bütçesine yön veren, proje üretimini, uygulamasını, sanayileşme ve kalkınmasını sağlayan mühendis ve mimarlar, yani kısaca teknik

elemanlar, aşırı derecede etkilenmiş önemli sosyal ve ekonomik kayıplara uğramıştır. Zor arazi şartlarında gece gündüz demeden büyük bir özveri ile ülkemizin kalkınması için proje üreten, geliştiren ve uygulayan kamuda çalışan teknik eleman üyelerimiz ekonomik yönden büyük sıkıntı içerisinde dirler.

Devletimiz büyük sorumluluklar yüklediği teknik elemanlara bazı ülkelerin asgari ücret olarak belirledikleri miktardan altında ücret ödemektedir. Bu durum teknik elemanlarımız için onur kırıcı olduğu kadar, devletimiz için de bir ayıptır. Ülkemizin geleceğini emanet ettiğimiz bu insanların yeni bilgi ve teknolojilerle çalışmaları ve yeni çözümler üretmeleri ancak geçim derdini düşünmekten kurtulmaları ile mümkündür.

Ülkemizde bazı kamu kuruluşları ile KİT'lerde çalışan teknik elemanlar; katma bütçeli dairelerde (Bayındırlık, Orman, Tarım Bakanlıkları ve bağlı kuruluşlar, DSİ, MTA, TKGGM, İller Bankası, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve belediyeler vb.) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak benzer görev ve sorumluluklarda çalışan teknik elemanlar arasında farklı ücret uygulamaları vardır. Devletimiz değişik kurumlarda çalıştırdığı, aynı görev ve sorumlulukları yüklediği personeline farklı ücret ödeyerek bir kesimini cezalandırmaktadır. Halen 657 sayılı yasaya tabi katma bütçeli dairelerde çalışan 1. Derecenin 4. Kademesindeki 20 yıllık hizmeti olan bir mühendisin aldığı ücret 285 milyon TL olup, Ocak 2000 tarihi itibarı ile 4 kişilik bir ailenin aylık temel tüketim harcamalarının asgari 350 milyon TL olduğu düşünülürse bu ücretler kabul edilebilir değildir. Bu haksızlığı giderebilmek klasik yüzdelik artışlar ile mümkün değildir. Bunun yerine teknik elemanlara halen ödenmekte olan "Özel Hizmet Tazminatı"nın büyük oranda artırılması ve ilave olarak "Mühendislik-Mimarlık Tazminatı" adı altında ek ödemelerin yapılması gerekmektedir.

TMMOB Trabzon Şubeleri olarak kamu çalışanı üyelerimizin sorunlarının kalıcı çözümünün grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklardan geçtiğini ve TBMM'den sendika yasası çıkıncaya kadar teknik elemanların kendilerine yakışan ekonomik ve sosyal hakları alabilmelerine imkan sağlayan yeni bir yasanın yürürlüğe sokulması gerektiğine inanıyor, bu yasanın TBMM'den bir an önce çıkarılmasını verilen sözler doğrultusunda kamu çalışanı üyelerimizin özlük haklarının düzeltilmesini ve üyelerimizin enflasyona ezdirilmeden mağduriyetlerinin giderilmesini talep ediyor, konuyu hükümete ve kamuoyuna ilan ediyoruz.

**M. Yılmaz ODABAŞ (Trabzon Elektrik Müh. Od. Bşk.) -
İbrahim USTA (Trabzon İnş. Müh. Od. Bşk.) - Ayhan SÜRMEN
(Trabzon Makine Müh. Od. Bşk.) - Bekir GERÇEK (Trabzon
Mimarlar Od. Bşk.) - Tunçay ÖZARMAN (Trabzon Jeoloji Müh.
Od. Bşk.) - Ülfet KIRCI (Trabzon Harita Müh. Od. Bşk.) -
Nurettin TANDOĞAN (Trabzon Jeofizik Müh. Od. Bşk.) - 29**

Mart 2000

126

BASIN AÇIKLAMASI

Enerji tasarruf edilmez, doğru ve verimli kullanılır

Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi, 26 Ocak Çarşamba günü başlayacak olan "Enerji Tasarruf Haftası" nedeni ile yaptığı açıklamada, enerjinin doğru ve verimli kullanılması programında önceliğin, dağıtım kayıplarının azaltılması çalışmalarına verilmesi gerektiğini belirtti.

Elektrik enerjisinin hayatımızdaki yeri ve önemini, son günlerde yapılan elektrik kesintileri nedeniyle daha iyi anlamış olmalıyız. Elektrik mühendisleri Odası olarak "planlı" yapılan kesintilerin asıl amacının, enerji sıkıntısı olduğu izlenimi yaratarak, nükleer santrallerin yapılması için gerekli nedenin oluşturulması olduğunu her söz açıldığında dile getirdik.

Yaygın söylemiyle "Enerji tasarrufu" günümüzde gelişmiş dünya ülkeleri için olmazsa olmazların en başında gelen bir gerçekliktir. "En ucuz enerji, tasarruf edilen enerjidir" kabulünden yola çıkan gelişmiş batı ülkeleri, artık hepimizin bildiği gibi fiziki ömrü sayılı yıllarla sınırlı birincil fosil (kömür, petrol gibi) enerji kaynaklarını plansızca tüketecek yerde, hem bu tüketiş sürecini uzatmak, hem de doğaya onarılması güç ve pahalı zararlar vermemek için, üretilen enerjiyi verimli kullanmanın ve enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi arayışlarını 1900'lü yılların son çeyreğinde hızlanan bir ivme ile devam ettirdiler ve 2000'li yıllarda da devam ettiriyorlar.

Türkiye batı ülkelerine göre enerji savurganlığı cennetidir. Ülkemizde bu savurgan yapı, enerji kayıplarının giderilmesine yönelik yatırım yapılmaması ile daha da büyümektedir.

Elektrik enerjisinde kayıp oranları 1993 yılında %14.2 iken, 1994 yılında %16.8, 1995 yılında %18.6, 1996 yılında %20.63, 1997 yılında %23.22 olarak gerçekleşmiş, günümüzde ise bu oran %25'lere yaklaşmıştır. Bunun anlamı şudur ki, biz her ürettiğimiz değeri %25 daha pahalıya üretiyoruz. Bu kayıp oranları bizden çok daha gelişmiş, sanayileşmesini tamamlamış ülkelerde ise şöyledir: Almanya'da %5,

Amerika'da %8.3, Belçika'da %5.6, Avustralya'da %8, İspanya'da %11.3, İtalya'da %7.4, Japonya'da %4.3, Portekiz'de %13, Yunanistan'da %9'dur. Kaybettiğimiz elektrik enerjisi, Portekiz'in toplam tüketimine yakındır. Bu kaybın %15'lere düşürülmesi halinde Danimarka sanayisinin toplam tüketimi kadar enerji tasarruf etmek mümkündür.

Ülkemizde tüketilen enerjinin yaklaşık üçte biri binalarda; ısıtma, aydınlatma, günlük işler için gerekli elektrikli cihazların çalıştırılması amacıyla kullanılmaktadır.

Ülkemizdeki enerji tasarruf potansiyeli sanayi sektöründe %30, bina ve konutlarda %30, ulaştırma sektöründe %28 şeklindedir. Bu tasarrufun maddi karşılığı 2.6 milyar ABD dolarıdır. Bu tasarruf gerçekleştiği takdirde, günlük yaşamda üretilen CO2 gazı emisyonunda 40 milyon ton azalma olacaktır. Böylece atmosferde sera etkisi yapan kirlenme yıllık %20 oranında azalacaktır.

Enerji tasarrufu enerji kullanımını kısıtlamak değil, enerjinin verimli ve doğru kullanımı anlamına gelmektedir. Aynı miktarda ve kalitede ürünü daha az enerji ile üretmek demektir.

1999 yılı tüketimimizin yaklaşık 120 milyar KWh olduğu öngörüsünden yola çıktığımızda ve kurulu gücümüzün 26 bin MW olduğu düşünüldüğünde, dağıtım kayıplarının çok düşük bir yatırımla dünya standartlarına çekilmesi sonucunda ülke ekonomisinin neler kazanacağını ve 1000 MW'lık Akkuyu'ları yapmaya gerek kalmayacağını hesaplamak zor değildir.

Onun içindir ki, Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi olarak biz, enerjinin doğru ve verimli kullanılması programında önceliğin, dağıtım kayıplarının azaltılması çalışmalarına verilmesi gerektiğini söylüyoruz.

Yinelemek gerekirse "Enerji tasarruf edilmez, enerji doğru ve verimli kullanılır. İş yapmak için gerektiği kadar enerji harcanmalıdır. Gerektiğinden fazla değil.

Enerji tasarrufu enerji kullanımını kısıtlamak değil, enerjinin verimli ve doğru kullanımı anlamına gelmektedir. Aynı miktarda ve kalitede üretilen enerji ile üretmek demektir.

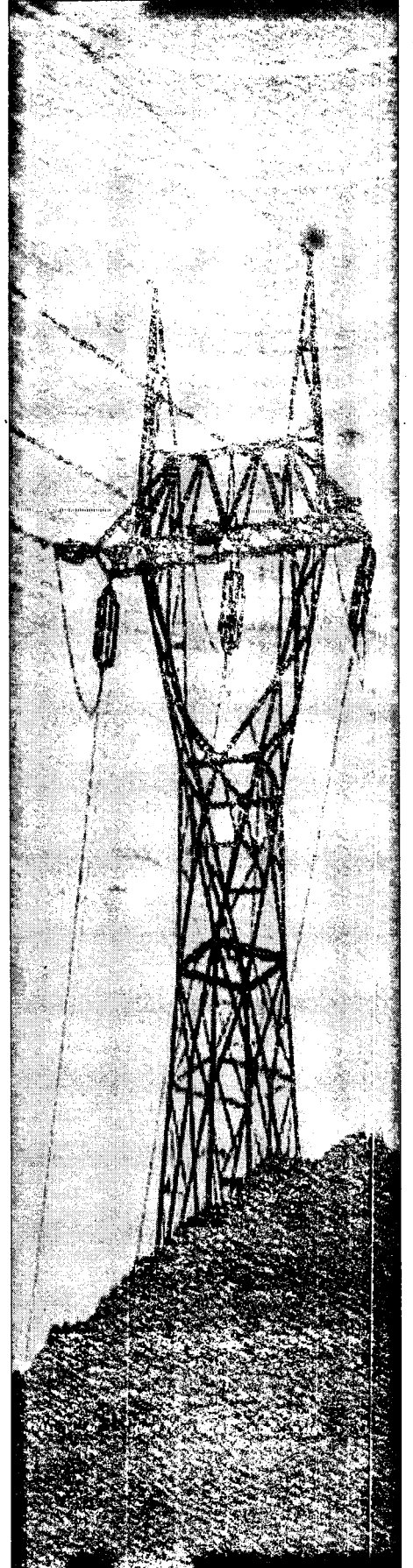
KONUTLAR İÇİN BAZI ÖNERİLER

- Gündüz saatlerinde güneş ışığı aydınlığının yeterli olduğu anlarda aydınlatma araçları kullanılmamalıdır.
- Işık verimi yüksek ampuller kullanılmalıdır.
- Çok sayıda küçük ampul yerine büyük güçlü az sayıda ampul kullanılmalıdır.
- Kıs süreli de olsa odadan çıkarken lambalar söndürülmelidir.
- Gereksiz yere aydınlatma yapılmamalıdır. Çalışırken masa lambası kullanılmalıdır.
- Yiyecekler buzdolabına sıcak konulmamalıdır.
- Çamaşır kirlilik derecesine uygun sıcaklıkta yıkanmalıdır.
- Ütüleme işine ara verildiğinde ütünün fişi çekilmelidir.
- Yiyecekler pişerken fırın kapağı sık sık açılmamalıdır.

SANAYİ İÇİN BAZI ÖNERİLER

- Aydınlatma armatürleri düzenli aralıklarla temizlenmelidir.
- Verimi düşük armatürler kullanılmamalıdır.
- Gün ışığından en fazla yararlanılacak mimari tasarımlara özen gösterilmelidir.
- Duvar ve tavanda açık renk tercih edilmelidir.
- Bölgesel aydınlatma kullanılmalıdır.
- Kompanzasyon sistemleri kurulmalı, işlerliği takip edilmelidir.
- Elektrik motorları elektrik enerjisinin en büyük tüketicisidir. Bu nedenle motorların soğutulması yeterli düzeyde sağlanmalı, mekanik kayıplar azaltılmalı ve yüksek verimli motorlar kullanılmalıdır.

**EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı M. Macit MUTAF -
25 Ocak 2000**

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
CHAMBER OF ELECTRICAL ENGINEERS OF TÜRKİYE
ANTALYA ŞUBESİ

Meşher Mah. 3. Cad. 3808 SK No 20 ANTALYA Tel. (0 242) 237 60 45 - 46 Fax (0 242) 237 60 47

ELEKTRİK ENERJİSİNDE ÖZELLEŞTİRME

Tarih **2 AĞU 1999**

Sayı **99/373**

Elektrik enerjisinde önemli problemler yaşanmaktadır. Bu problemlerin başlıcaları ; Yetersizlik - Kesintiler ve Kalitesizlik, her geçen gün artarak büyüyen problemlerin kaynağı ise elektrik enerjisinin üretimine, iletimine ve dağıtımına zamanında gerekli yatırımların yapılmamasıdır.

Bölgemizde ; Kesintisiz - Standart - Kaliteli elektriğin tüketicilerin kullanımına sunulması ile mükellef iki kuruluş vardır. Birisi kamu kuruluşu olan TEAŞ - TEDAŞ diğeri ise özel sektör kuruluşu olan KEPEZ Elektrik T.A.Ş.

Antalya İli ve havalisinde elektrik enerjisi üretmek, iletmek ve toptan satışı yapma imtiyazı 18.09.1956 tarih 9410 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Kepez Elektrik T.A.Ş.'ye verilmiştir.

Kepez Elektrik T.A.Ş. Bakanlar Kurulu kararı ile kazandığı imtiyazın gereği Antalya ve havalisindeki elektrik enerjisi üretimi, iletimini ile ilgili gerekli yatırımları zamanında yapmamıştır. Şöyle ki ;

I- 1998 Yılı sonu verileri ile Antalya'nın ;	
Kurulu güç	: 610 MWA
KEPEZ ELEKTRİK T.A.Ş. kurulu gücü	: 126 MW (%20)
Elektrik enerjisi tüketimi	: 2,697 Milyar kwh.
KEPEZ ELEKTRİK T.A.Ş. üretimi	: 440 Milyar kwh (%16)

II- KEPEZ ELEKTRİK T.A.Ş

	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>	<u>1997</u>
Toplam Kurulu güç (MW)	126,8	126,8	126,8	126,8	126,8
Toplam İletim hatları (31,5 kV-km)	1057	1057	1057	1057	1057
Toplam İletim hatları (66 kV - km)	12	12	12	12	12
Toplam İletim hatları (154kV-km)	179	179	179	179	179
Toplam İletim hatları (toplam-km)	1238	1238	1238	1238	1238

(Kaynak : KEPEZ ELEKTRİK T.A.Ş. Faaliyet Raporu)

Yukarıdaki verilerden'de anlaşılacağı üzere ; Elektrik enerjisinde büyük sıkıntıların yaşandığı Antalya'da İmtiyazlı Şirket uzun yıllardır imtiyazın müeyyidesi olan yatırımları yapmamaktadır.

III- Turizmi hızla gelişen , enerji ihtiyacı hızla artan Antalya'da; görevli şirket zamanında gerekli yatırımları yapmadığı için temel ihtiyaç olan elektrik enerjisini tüketicinin hizmetine sunamamaktadır.

IV- KEPEZ ELEKTRİK T.A.Ş. oldukça önemli bir sektör olan enerji sektörü işletmeciliğine gerekli önemi vermemektedir. (Çok kısa sürede dört Genel Müdür değişikliği yapmıştır). Yetmiş Teknik Personelin iş akitlerini feshetmiştir. Müşteriye zamanında standart hizmet sunamamaktadır.

Sonuç olarak ; Yaklaşık 3.000 Aboneye toptan enerji satışında gerekli hizmeti veremeyen, zamanında gerekli yatırımları yapmayan söz konusu şirketin çok daha problemli olan yaklaşık 600.000 aboneye hizmet veren TEDAŞ Antalya Elektrik Dağıtım hizmetini verebileceği konusunda gözardı edilemeyecek çekincelerimiz vardır.

Kamu kuruluşu tarafından (TEAŞ - TEDAŞ) yeterli hizmetin verilemediği elektrik enerjisi sektöründe daha kaliteli iyi hizmetin, yapılmak istenildiği şekilde ki bir özelleştirme ile sağlanması mümkün değildir.

M.İ. ÇESUR
TMMOB Elektrik Müh. Odası Ant.Şb.
Yön. Kur. Bşk.

Yatırımlarına yazdığınız tarih ve sayısını belirtiniz.

129

Tmmob ems 36. dönem faaliyet raporu

YENİ İLERİ Köşe Yazısı (28 Eylül '98)

AH CESUR
TMMOB
Elektrik Müh. Odası
Antalya Şube Başkanı

*"Dünya kendi Antalya.....
Turizmin gözbebeği Antalya.....
21. yüzyıla girerken Antalya....."*

Evet: eline mikrofon alan, kürsüye çıkan, yetkili - yetkisiz, etkili - etkisiz, yeterli - yetersiz, bilgili - bilgisiz, isminin önünde önemli sıfatlar olan kişiler böylesi cümlelerle konuşmaya başlıyor. Başlıyor ama, ya ne dediğini bilmiyor, ya da ne dediği ile ilgili hesap sorulmadığı için istediği gibi konuşuyor.

Altyapı sorunlarını; ulaşım, kanalizasyon, imar, enerji, telekomünikasyon sorunlarını çözmemiş bir kent nasıl dünya kenti olur? Nasıl turizmin gözbebeği olur? Nasıl 21. yüzyıla hazır olur?

Enerji sorunu;

Elektrik enerjisi yaşamımızın her noktasında vazgeçilmez, olmazsa olmaz, temel ihtiyacımız.

Antalya'da elektrik enerjisi problemi var mı?

Evet var, elektrik enerjisi kullanıcılarının ihtilafsız ortak cevabı.

Elektrik enerjisi problemleri nedir? Kesintiler, yetersizlikler.

Bu problemin sonuçları neler?

Milyarlarca liralık ekonomik kayıplar, medeniyetin, teknolojinin önemli imkanlarından mahrum kalmak, işgücü kaybı, stres.....

Elektrik enerjisi problemlerinin nedenleri?

Zamanında yeterli yatırımların yapılmaması. Gerekli alt yapı çalışmalarını tamamlanmadan imar düzenlemelerinin yapılarak, yapılaşmanın alt yapı çalışmalarından daha hızlı gelişmesi, ilgili kurumların birbirleriyle koordineli çalışmaması.

Zamanında yeterli yatırımlar kaynak yetersizliğinden mi yapılamamıştır?

Hayır, kaynaklar gerekli yerlerde öncelik sırasına göre kullanılmamıştır. Ulusal kaynaklarımız yeterli, bu kaynakları gerektiği şekilde kullanamayan yöneticilerimiz yetersizdir.

Enerji probleminin çözümü mümkün mü?

Evet mümkün. Zaman kaybetmeksizin elektrik enerjisinin üretimine-iletimine-dağıtımına gerekli yatırımların yapılması gerekir. (1990'lı yıllarda yapılmayan yatırımlar)

Enerji probleminin çözümü bulmak için nükleer santraller kaçınılmaz mıdır?

Türkiye için hayır. Doğal kaynakları, yenilenebilir temiz enerji kaynakları yeterince kullanılmamışken, teknolojik gelişimini tamamlamayan nükleer enerji kullanımına gerek yoktur. Kullanılabilir su potansiyelinin ancak % 35'ini kullanabiliyoruz. % 65 gibi büyük bir oranı kullanamıyoruz. Güneş-rüzgar enerjilerine dönüp bakmıyoruz. Uluslararası nükleer santral pazarlayan sermaye gruplarının "ya enerjide sıkıntı veya nükleer santral" açmazı ile karşı karşıya bırakıyoruz.

Antalya'da neler oluyor?

Kamu kurumu niteliğindeki TEDAŞ Elektrik Dağıtım Müessesesi Müdürlüğü ve imtiyazlı şirket KEPEZ Elektrik T.A.Ş. yatırımlarını gerektiği şekilde yapmıyorlar. Yetkililer gerekli yatırımları yapıyoruz diyor ise, elektrik enerjisindeki kesintiler-yetersizlikler nereden kaynaklanıyor? Ulusal sistemden kaynaklanıyor deniliyor. Ulusal sistem yetersiz kabul ama, bölgesel sisteme yeterli-gerekli yatırımlar zamanında yapıldı mı?

Şehir merkezinde imarlı yerleşim bölgelerinde ilgili kurumların yapması gereken altyapı yatırımları yapı sahiplerine yaptırılıyor. Enerji hattı çektilmesinden, trafo binası tesisine, trafo yeri istenmesinden, iç donatımına kadar. Bununla birlikte ruhsat aşamasında kurumların yapmaları gereken altyapı yatırımları yapı sahiplerine yaptırılıyor. Noterden taahhütname, teminat senedi, kefil isteniyor. Kısacası enerjiye ihtiyacı olan, enerji talep eden yapı sahibi fazlası ile, hak etmediği halde mağdur ediliyor. Böylesi mağduriyetler yaşayan elektrik enerjisi

130

kullanıcısı, bir de elektrik enerjisi yetersizliği-kesintisi ile karşı karşıya bırakılıyor.

Elektrik enerjisini standartlara uygun alamayan kullanıcı, milyarlarca lira bedel ödeyerek, standartlara uygun enerji temini için bilinçsizce, regülatör, jeneratör, kesintisiz güç kaynağı almak zorunda bırakılıyor. Bu cihazlara ödenen paralar enerji yatırımlarına kullanılsa, enerji probleminiz kalmaz. Kaldı ki, regülatör-kesintisiz güç kaynağı, enerji kesintilerine-yetersizliğine çare değildir. Bu cihazlar komşunun kullanacağı elektrik enerjisini çalan, dolayısıyla sisteme zarar veren cihazlardır.

Devlet mevcut elektrik enerjisine de sahip çıkmamaktadır. Şöyle ki; kaçak-kayıp oranları maalesef % 25-30'lara ulaşmıştır. Bunun anlamı; ilgili kurumlar mevcut elektriğin üçte birine sahip olamamakta, ya kaybetmekte ya da çaldırmaktadır. Resmi verileri iyileştirmek için bedelsiz tüketim (sokak aydınlatması gibi) yüksek gösterilmekte, dolayısı ile kayıp-kaçak oranı kağıt üzerinde düşük tutulmaktadır. Gerçekte sokak aydınlatmasının tamamı tüketimin % 3-5'ini geçmemektedir.

Elektrik Mühendisleri Odası Antalya Şubesi olarak, yıllardır, raporlar-bildiriler açıklamalar yapıyor, bunları Devletin yetkili her kademesine iletiyoruz. Cumhurbaşkanlığından Başbakanlığa, Enerji Bakanlığından TEDAŞ Genel Müdürlüğüne, Antalya Valiliğinden ilgili kamu kurumlarının yöneticilerine, Antalya Milletvekillerinden Siyasi partilerin yöneticilerine kadar, maalesef yıllardır hiçbir olumlu yaklaşım göremedik. Hiçbir sonuç alamadık. Bu çaresizlik içerisinde Elektrik Mühendisleri Odası Antalya Şubesi olarak, direkt elektrik enerjisi tüketicilerine yönelik söz konusu kampanyayı başlattık. Problem, elektrik enerjisi kullanan hepimizin ortak problemi. Dolayısı ile problemin çözümü için müşterek hareket edip, toplumsal dinamiği harekete geçirip, ülkeyi yöneten siyasiler, idareciler üzerinde baskı grupları oluşturulmalıdır.

Elektrik enerjisi kullanıcısı!

Enerji kullanımında sıkıntı var ise kampanyaya aktif destek ver. Kendi probleminde sahip çık. Sen kendin için hiçbir şey yapıyorsan, başkasından kendin için birşeyler yapmasını bekleme, önce sen harekete geç.

Saygılarımızla...

Elektriğimi istiyorum

Kaçak ATILA - ANTALYA

ANTALYA'daki elektrik kesintileri halkı çıldırtan çözümler. Sorunun kökünü bulup çözümleri üretmek üzere Elektrik Mühendisleri Odası (EMMO) Antalya Şubesi, "Elektriğimi istiyorum" kampanyasını başlattı. Vatandaşlar kampanyaya süresiz ve halka hizmetler dağıtmak amacıyla katılmalarına karşılık bedelsiz olarak sunuluyor.

Tarihsel vardiye

Antalya'da 1990'lı yıllara bağından beri elektrik alamayan vatandaşların birleşen EMMO Şube Başkanı Ali Çesari, "Kırsık yerleşimlerin çaprazlamalarında doğru olanın, elektrik ve daha büyük sorunlarla karşılaşmaktır. Özellikle Antalya'nın köklü turizm tesislerinde bu olay laşıl sallaşmaya çıktı. Temmuz ve Ağustos ayları en çok elektrik kesintileri ayları olduğundan turizmde elektrikli kuyular meydana geldi" dedi. Elektrik kesintilerinin önlenmek için büyük yollar olmasına rağmen Çesari, "Antalya'ya gelen elektrikli yüzde 20'lik bölgede, yüzde 80'lik üstün sistemlere karşılamak üzere

Zamanında yapılmayan yatırımlar enerji sıkıntısını dayanılmaz sahnaya getirdi

sistemden Antalya'ya enerji getiren tek nokta Varsak İndirtili Tünel Hattıdır. Bu tünelden geçen enerjiye getirilen servikal 350 kilowatt olması gerekirken

birinci etapta yerleştirildiği tavanlıya 330 kilowatt seçilmesine özenlemedi. Antalya şehri merkezindeki orta gerilim sisteminin yerleştirildiği tavanlıya getirilen dağıtım sistemi aşırı yük altında

6.3 kilowattlık seçilmesiyle oluşmaktadır. Üstelik şehrin elektrik gerilimi 33-3 kilowattta seçilmiştir. Eğer Magla Vahşiğin ile Varsak servikalından 350 kilowatt doğru hattı olursa, Konya Elektrik Enerjisi bittiği bölgedeki diğer bölgelere de elektrik kesintisi yaşanmaz. Ayrıca Ortam, dağıtım hatlarının bulunduğu denetim tesisleri ile kontrol edilerek gelen kayıp ve kaçaklar en aza indirilmelidir. Üstelik kayıp ve kaçak oranları yüzde 6 - 12 oranlarında (Türkiye'de her yerde 25 - 30'dur) dedi.

Fatura isyanı

Elektrik kesintilerinin dolaylı maliyetleri vatandaşların zararlarının hesabına normalden fazla tutulan elektrik AB Çesari, "Halkımız artık bildiği kadarıyla, elektrik kesintileri ve voltaj düşüşleri sebebiyle elektrikli araçlarının kullanımına parasını yetkililerden tutmaktadır. Ancak bizim bu kadar tedikkatli olmamız gerekiyor. Elektrik kesintisi bir kaç gün süren faturalarına herkesi ilgilendiriyor" diye konuştu.

131

KARANLIĞIN BAKANI İSTİFA ET

Ülkemizde üretilen, kullanılan enerjinin en üst sorumlusu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'dır.

Yani; su'yun, petrol'ün, gaz'ın, elektrik'in sorumlusu ilgili bakanlıktır.

Enerji sektöründe yapılacak programlar, yatırımlar bu bakanlığın onayı ile gerçekleşmekte, yönlendirilmektedir. Arz ile talep'e ait tüm bilgiler burada toplanmakta kararlar burada verilmektedir.

Bu sektörde yapılan olumlu çalışmalar bu bakanlığın başarısını, yeterliliğini olumsuzluklar ise başarısızlığını, yetersizliğini ortaya çıkarır.

Mevcut hükümetin Enerji Bakanı ise; ne yazık ki ülkeyi karanlıkta bıraktığı için başansızdır, istifa etmelidir.

Niçin istifa etmelidir?

Ülkemizdeki elektrik enerjisinin kurulu gücü, üretimi ve tüketimi bellidir. Elektrik'in tüketim değerleri her gün değişmez. Özellikle artış değerleri yıllara göre belirlenir bu da ortalama % 8 civarındadır. Puant tüketim denilen yani tüketimin en fazla olduğu saatler bellidir. Bu saatlerde tüketim günün diğer saatlerine göre % 30 civarında daha fazladır. Puant tüketimi, ne kadar yayarsanız enerji üretim, tüketiminde verimliliği o kadar artırabilirsiniz.

Ülkeler elektrik kurulu güçlerini bu puant saatlere göre planlarlar ve de her zaman kurulu güçler talep'in % 30 üzerindedir. Bu teknik durum ülkemizde de enerji santralleri bakımından mevcuttur. Kısaca kurulu gücümüz talebimizi karşılayacak yeterliliktedir.

Peki, olumsuzluk nedir de enerji kesintileri oluyor?

Bakanlığa göre önce doğalgazın Ukrayna'da havalanın ani soğuması neticesinde basıncının düşmesi, sonrada ülkemizde Ankara Belediyesi'nin aşırı gaz çekmesinin sonucunda gaz basıncı eksilmesi ile ülkemiz elektrik enerjisinin %10' nu karşılayan Ovaakça Santral'in devre dışı kalması ile düzensiz enerji kesintileri başlatılmıştır.

Oysa ki gazdan sorumlu BOTAŞ' ta, elektrikten sorumlu TEAŞ, TEDAŞ' da Enerji Bakanlığı bünyesindeki kuruluşlardır. Bunların arasındaki koordinasyonu sağlamak Enerji Bakanlığı'na düşer. Gaz ve elektrik merkezi planlandığından, kontrol edildiğinden hiçbir bölge veya şehir sorun yaratacak şekilde artışları yapamaz. Bunu kontrol edecek sistemler BOTAŞ ve TEAŞ' ta mevcuttur.

Amaç çok yakın bir süre sonra ihalesi yapılacak olan Nükleer Santrale yönelik tepkileri kırmak halkın ve sanayicinin kafasında karanlıkta kalacağız çelişkinsini ve bu sektörün devlet tekelinden çıkarılarak tahkim yasaları ile önu iyice açılan çok uluslu şirketlere devrinde kamuoyu desteğini sağlamaktır.

Oysa ki; Cumhuriyetin ilk yıllarından bu yana oluşturulan elektrik, üretim ve dağıtım sistemine son 15 yıldır özelleştirme adına yaptırılmayan yatırımlar yaptırılsaydı, bugün her ne şekilde olursa olsun bu karanlığı yaşamazdık.

Enerji politikalarımızı dışa bağımlı değil, ulusal bazda oluşturursaydık bugün; yine karanlıkta kalmazdık.

Enerji politikalarımızda IMF veya ABD görüşü yerine üniversitelerimizin, bürokratlarımızın, odalarımızın görüşleri dikkate alınsaydı Sn. Bakanı istifaya davet etmezdik.

21. yüzyıla karanlıkta girmemize, özelleştirme ve Nükleer Santral adına sanayicimizin milyarlarca zarara uğratılmasına halkımızın karanlıkta bırakılmasına sebep olan seyirci kalan, karanlığın zamanını dahi belirleyemeyen, programını hazırlayamayan, yerel yöneticilerini dahi bilgilendiremeyen, onları sanayici ve halkla karşı karşıya bırakan, karanlığın, zararın Sn. Yöneticisini bir kez daha istifaya davet ediyoruz.

Aydınlık günleri, aydınlık yöneticilerimizle yaşamak istediğimizi belirtiyoruz.

TEDAŞ'I KİM YÖNETİYOR

2 HAZİRAN 1998

Ülkemiz Elektrik Enerjisi üretim ve dağıtımının işletme hakkı devri adı altında bazı imtiyazlı şirketlere peşkeş çekilmesi ne yazık ki sürüyor.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 7 Ocak 1998 tarihinde açıkladığı sözde ihale sonuçlarına göre Bursa-Yalova bölgesinin elektrik dağıtımını 30 yıllığına İhlas Holding'e verilmişti.

Şubemiz bunun üzerine bir basın açıklaması yapmış ve enerji sektöründeki özelleştirmenin sakıncalarını ve İhlas Holding'in şaibeli ihalesinin sonucu resmileşmeden yani Bakanlar Kurulu, Cumhurbaşkanlığı ve Danıştay'ca onaylanmadan Bursa TEDAŞ'ta çalışanlar ve mevcut sistem içerisinde etkili olmaya, çalışmasına karşı çıkmıştı. İhlas'ın çalışanları etkilemesi, İhlas'çı olanlarla olmayanları belirleme çabası içinde olması, ihale öncesinde TEDAŞ Bandırma'da çalıştığı halde İhlas'ın fizibilite çalışmalarına aktif katıldığı bilinen Sn. Nafi Harupçu'yu Bursa'ya tayin ettireceğini duyurmuş ve karşı çıkmıştık.

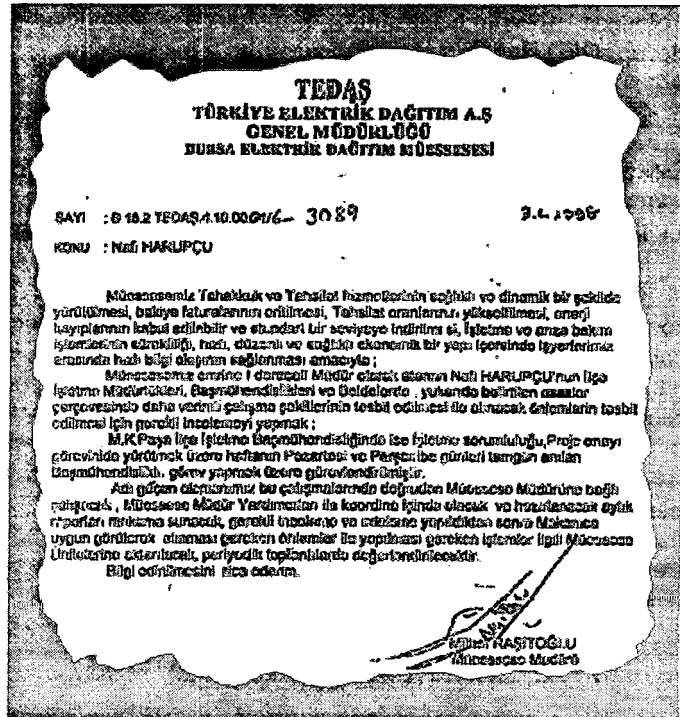
Söylediğimiz çıktı. Sn. Nafi Harupçu önce yetkisiz bir görevle Bursa'ya tayin edildi, sonra da kendisine özel şirketlerin 4-5 bin \$ maaş vereceğini söyleyen Sn. Müessese Müdürü tarafından bütün yetkiler ile donatıldı.

Sn. Müessese Müdürü'nün, Sn. Harupçu'ya bu yetkileri kendi inisiyatifi ile mi, İhlas'ın önerisi ile mi verdiğini merak ediyoruz.

Bizce, Bursa TEDAŞ'ı devlet adına maaş alıp, İhlas adına çalıştığını Mısır'daki sağır sultanın bile bildiği Nafi Harupçu ve İhlas yönetiyor.

Bakanlar Kurulunca diğer Bölgelerin ve Şirketlerin ihale sonuçları onaylanmasına rağmen İhlas ve Bursa - Yalova Bölgesi Bakanlar Kurulu'na onaylanmamış dahası, resmileşmemiş İhlas'ın yetkisiz yetki kullanmasını ve TEDAŞ Bursa E.D.M. yöneticilerinin yetkilerini devretmelerini kınıyor, nereden maaş alınıyorsa oraya hizmet etmelerini bekliyor ve diyoruz ki;

Sn. Harupçu, karar ver ya TEDAŞ ya İHLAS.

133

TMMOB ems 36 dönem çalışma raporu

ENERJİ BAKANI DORUKTAYSA KİM ÇUKURDA ?

Nokta Dergisinin her yıl geleneksel olarak düzenlediği " Doruktakiler Ödülleri " bu yıl da sahibini buldu. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cumhur Ersümer'in yılın politikacısı ödülünü kazanması ise Türkiye'nin içinde bulunduğu koşulların bir kara mizah tablosuna işaret ediyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cumhur ERSÜMER hangi somut başarıların karşılığında " doruğa çıkmış " bulunuyor?

* Türkiye'nin temel önceliklerinin değil yabancı sermayenin çıkarlarının beççiliğini yaptığı için mi ?

* Enerji sektörünün bir talan sofrasına çevrilmesine katkıda bulunduğu için mi ?

* İdari Yargıyı devre dışı bırakmayı öngören girişimlere katıldığı, sonuçlanan onlarca davaya rağmen, hukuk tanımaz bir tutumu sürdürdüğü için mi ?

* " Enerji Krizine Sürükleniyoruz " yalanlarını kamuoyuna aktaran bir mekanizmanın yani Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nun enerjide bir yönetim krizi yaşadığı gerçeğini kamuoyundan sakladığı için mi ?

* Türkiye'nin stratejik yatırımları olan santralleri, 2 yıllık gelirleri karşılığında 20 yıllığına özel sektöre devrettiği, Türkiye'nin dağıtım şebekesini medya gruplarına peşkeş çektiği, Yap-İşlet-Devret (YİD) modeliyle kamunun yatırım zorunluluğunu ulus aşın tekellerin yüksek kar beklentisine feda ettiği için mi ?

* Başarılı Bakanın başarıları arasında ETKB Bürokratlarının, Türkiye'nin bağımsızlığını ve geleceğini tehlikeye atacak şekilde, Anayasa Mahkemesi ve Danıştay'ın etkisiz hale getirilmesi programı da yer almakta mıdır ?

* Sayın Ersümer, dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi ile yeni Aktaş'ların oluşturulmasına yani hukuk tanımazlığa ve keyfiliğe, gecekondular devlet anlayışına yol açan uygulamalara " nezaret " ettiği için mi doruğa çıkmış bulunmaktadır ?

* ABD Ticaret Bakanı William DALEY'in pervasız taleplerine " sömürge ülkesinin bakanı " gibi arka planı üzerinde hiç bir fikre sahip olmadan sorgulamadan ve kamuoyunda tartışmaya açmadan " evet tahkim gereklidir " dediği için mi ?

* Dünya çapında bir çöküş süreci yaşayan nükleer enerjiyi, gelişmiş kapitalist ülkeler hızla terk ederken Türkiye'yi, hiçbir ekonomik, teknik, hukuki ve çevresel dayanağı bulunmayan Akkuyu Nükleer Santral İhalesi'ne mahkum ettiği için mi ? Nükleer santral ihalesinin kritik aşamasında Nükleer Santraller Daire Başkanı'nı teklif veren AEG' nin dayatması sonucu görevden aldığı için mi?

Elektrik Mühendisleri Odası, Nokta Dergisi'nin bu " geleneksel doruğa çıkarma " girişimini yanıltıcı ve göz boyamaya dönük bir halkla ilişkiler faaliyeti olarak değerlendirmektedir. Medya ETKB hakkında objektif bir haber yapmayı düşünüyorsa enerji dağıtım ihalelerinden pay katan medya tekellerinin TEAŞ, TEDAŞ ve TAEK' de yaşananları nasıl görmezden geldiğini haber yaparak başlayabilir. Uluslararası tahkimi kimlerin "doruklara" çıkardığını, Çok Taraflı Yatırım Anlaşmaları (MAI) ile ulusal bağımsızlığımızın nasıl ve ne pahasına peşkeş çekildiğini araştırabilir.

Bu ülkenin bağımsız yurtsever basın emekçilerine çağrımız şudur. " gelin önce bu olup bitenleri açığa çıkaralım " halkımız neyi doruğa çıkaracağını, kimleri çukura bırakacağını bilir. 6 Temmuz 1998

**ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
DENİZLİ ŞUBESİ**

134

ULUSLARARASI TAHKİMİ SAVUNMAK KABUL ETMEK SÖMÜRGE STATÜSÜNÜ KABUL ETMEKTİR

Enerji sektörümüz nükleer lobiler ile Yap-İşlet-Devret ve Yap-İşlet lobilerine teslim edilerek yabancı sermayenin önündeki yasal engeller kaldırılmak istenmekte ve uluslar arası tahkim açığa çıkarılmaktadır.

"Uluslararası Tahkim" savunularak, uluslararası tahkimin sözcüğü yapılmakta, Bağımsızlık değerlerimiz ve Ulusal Yargı ortadan kaldırılmak istenmektedir. Böylece, ulusal bağımsızlığımız, insanlık onurumuz ve geleceğimiz çok uluslu şirketlerin insafına terk edilerek, TEMMİ iradesinin yabancılarla devredilmesi amaçlanmaktadır.

Yabancı şirketleri dolandırmak zoru ile donatarak, sömürge hukuku tesis etmeye çalışılmaktadır. Bu nedenle, enerji üretimi ve dağıtımını "imtiyaz" olarak tanımlamaya Anayasa hükümleri ortadan kaldırılmak istenmektedir.

IMF heyetleri tarafından açığa; "yabancı sermayeye çekmek için, Anayasadaki imtiyaz hükümlerini, sermayenin önündeki engelleri kaldırma, uluslararası tahkim kabul edin" direktifleri verilmektedir.

Adapazarı, Ankara, Gebze ve İzmit bölgelerinde "doğalgaza dayalı termik santral kurma ve işletme konusunda" yabancı ve yerli sermaye konsorsiyumları ile TEAŞ arasında imzalanan "yap-İşlet" sözleşmelerinde, "uluslararası tahkim" in kabul edildiği şekilde yapılan açıklamalar "Anayasal Suç" niteliğindedir.

Dava konusu olan bu sözleşmeler, Anayasa mahkemesi kararlarına rağmen Danıştay denetiminden geçirilmemiştir. Danıştay incelemesinden geçirilmemiş bu sözleşmelerle, Anayasanın enerji üretimi ve dağıtımını "imtiyaz" olarak tanımlayan hükümlerine rağmen; "uluslararası tahkim" kabul edilirse, yargı organları bu açıklamalar karşısında harekete geçmelidir.

"Uluslararası Tahkim" kabul etmek/savunmak sömürge hukukunun statüsünü kabul etmektir. Anayasanın başta 155. maddesi olmak üzere, mevcut hüküm ve kuralları değiştirmek, mahkeme kararlarını hüpe saymaktır.

EMO Denizli Şubesi olarak, yargı kararlarına rağmen bağımsızlık değerlerimizi, ulusal onurumuzu ayaklar altına alan, 1982 Anayasası'na bile aykırı bu karar karşısında yapacağımız şey; direnme hakkımızı kullanmak olacaktır.

Danıştay'ın yetkilerini uluslararası mahkemelere devreden; Çok taraflı Yatırım Anlaşmaları'nın önünü açan Enerji Yatırım Sözleşmeleri'ne imza atan bürokratların/ siyasilerin yargılanması için çaba harcayacağız. Türkiye'nin egemenlik haklarını çöpe atan, yeni sömürgecilğe araç olan bürokratlardan/siyasilerden mutlaka hesap soracağız. 05.06.1999

EMO DENİZLİ ŞUBESİ
Seyit Ali GÜRSOY
Şube Başkanı

135

BASIN AÇIKLAMASI

Marmara Depreminde halkımız can derdineyken, yangından mal kaçırır gibi Tahkim yasasını meclisten çıkaranlar, Nükleer cehhennemi halkımıza kabul ettirmek için 4 gün elektrikleri de keserek, millete eziyet çektirmediler mi?

Onlar daha dün Adapazarı'nda, Yalova'da, Düzce'de söyledikleri gibi nükleer santral konusunda da yalan söylüyorlar.

Türkiye'nin gelecek kuşaklarını da ciddi şekilde ipotek altına alacak yeni bir nükleer serüvene sürüklemek istiyorlar. O nükleer serüven ki artık gelişmiş ülkeler tarafından bile terkedilmiştir.

Gelişmiş ülkeler gelecek enerji yatırım programına nükleer santralleri artık almamaktadırlar.

Peki gelişmiş ülkeler terkederken, neden ülkemizde nükleer santralleri kurmak istiyorlar? Üstelik ülkemizde nükleer santrallerin yapılmasını kimler ve neden istiyorlar? Bunu da sorgulamalıyız.

Ülkemiz dünyanın en borçlu ülkelerinden biri olmasına rağmen, neden daha da borç batağına doğru sürüklenilmek istenilmektedir.

Yoksa birileri rant kazansın diye mi? Birilerine kaynak aktarısın diye mi?

Akkuyu 'da kurulacak olan bir nükleer santralin enerji sıkıntısına çözüm olamayacağını nükleer savunanlar da biliyor. Çünkü Akkuyu'da kurulacak olan bir nükleer santralin devreye girmesi 10 sene sürer ki, 10 sene sonra bu nükleer santralin gücü ülkemiz enerji üretimi gücüne ancak %2 lik bir katkıda bulunacaktır, bu kadar risksiz ve yüklü masrafa değer mi?

Yoksa amaç belli kişilere kaynak aktarmak mıdır? Kaldı ki; Akkuyu'nun 25 km yakınında ecemiş fay hattı geçmektedir. Olası bir deprem Marmara bölgesindeki görüntüleri ve çernobil faciasının feci manzarası olacaktır.

Sadece Akkuyu'da değil, ülkemizin hiçbir yerinde nükleer santral istemiyoruz. Bunu engellemek için sonuna kadar mücadeleye edeceğimizi bildiriyor, tüm insanları, doğaya, yaşama, kendi çocuklarının geleceği için, geleceğimize sahip çıkmaya çağırıyoruz.

"Nükleer kıyıma ve Uluslararası nükleer sömürüye Hayır!" Mitingine davet ediyoruz. 25 Aralık günü saat 12.00 de İstasyon alanında toplanarak yürüyüş halinde Cumhuriyet Alanında toplanacaktır. Miting izni için Vilayet alanına başvuru yapılmıştır.

Tertip Komitesi Başkanı
Kamer GÜLBAYAZ

BASIN AÇIKLAMASI

Soğuk havalardan gelmesiyle ilimizde ısıtmaya yönelik enerji tüketiminin yükselmesi, zaten yetersiz olan trafo ve hatların bu yükü kaldıramaması nedeniyle hatların ve zaman zaman da trafoların yanmasına neden olmaktadır.

Bu yüzden sürekli elektrikler kesilmekte ve elektriklerin sık sık kesilmesinden dolayı da evlerimizde kullandığımız elektrikli ev cihazlarına büyük zarar gelmektedir.

Vatandaşlarımızın cihazlar konusundaki şikayetlerinin olmaması için ve cihazların arızalanmaması ancak sürekli kesilen elektriğin kesilmemesiyle mümkündür.

Vatandaş olarak bazı önemli kurallara uyarsak hem elektriğimiz kesilmeyecek ve hem de elektrikli ev cihazlarımız arızalanmayacaktır.

Bu gerekçe ile ; enerjinin ilimizde en çok kullanıldığı 16.00 ile 22.30 saatleri arasında:

- 1 - Çamaşır makinası, bulaşık makinası ve fırın gibi çok enerji tüketen cihazların (16.00 - 22.30 saatleri arasında) çalıştırılmaması gerekmektedir.
- 2 - Isınma ile kullanılan elektrikli sobaların 3'lü olan rezistanslarını (çöplerinin) 1 tanesi kullanılmalıdır.
- 3 - Split klimaların mutlaka minimumda (En az) çalıştırılması gerekir.
- 4 - Ütünün enerjinin en çok tüketildiği 16.00 - 22.30 saatleri dışında kullanılması uygundur.
- 5 - Oturulmayan odalardaki ampüllerin mutlaka söndürülmesi gerekir.

Kamuoyuna saygılarımızla duyurulur.

SİYASETİ KULLANANLAR SİYASETEN ŞİKAYETÇİ OLMAZLAR

Son birkaç gündür basında GEDAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Cem BAKIOĞLU'nun açıklamaları okunmaktadır. Sn. BAKIOĞLU Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının açtığı İzmir elektrik dağıtım ihalesini GEDAŞ'ın kazandığını, SENKOM A.Ş. firması ile anlaşma yoluna gidilmesi yönündeki baskılara ise siyasi olduğunu söyleyerek dağıtım haklarını kendilerinde olduğunu belirtmektedir.

Hafızalarımıza yoldadığımızda 1991 yılında Denizli Enerji ve Tabii kaynaklar Bakanı tarafından yine Denizli şirketi olan SENKOM A.Ş. İzmir elektrik dağıtım sisteminin işletilmesi ile ilgili görevlendirilmiştir. Aynı dönemde de, İstanbul'un Anadolu yakasında AKTAŞ firması görevlendirilerek sözleşmeleri imzalanmıştır. Bu siyasi karar EMO tarafından sorguya götürülmüş ve geçtiğimiz günlerde AKTAŞ'ın görevlendirilme sözleşmesi iptal edilmiştir.

1997 yılında yapılan yönetmelik değişikliği ile ülkemizde 29 görev bölgesi belirlenmiş, İzmir-Manisa ile aynı kapsama 6. görev bölgesinin yapılmasına ise İZMAŞ A.Ş. ve SÜZER AŞ. talip olmuşlar, 1998 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile GEDAŞ AŞ. İzmir - Manisa ilerinde görevlendirilmiştir. 1991 ve 1998 yıllarında alınan kararlara İzmir'de bu dağıtım şirketi görevlendirilmiş durumdadır. Gelinen bu noktada Bakanlık durumu koşturmak için bu şirketi "evlendirilmeye" çalışmaktadır.

İhaleyi kim kazandı?

1997 yılında İzmir elektrik sisteminin işletme devri için açılan ihale sürecinde İZMAŞ ve SÜZER firmalar arasında korkunç bir "rekabet" ortamı yaşanmış, bizler de basından birbirleri ile ilgili tüm detayları öğrenmiştik. Ancak ne oldu ise, elektrik dağıtımını siyasi amaç ve hareketlilik ilişkisini önüne tutularak SENKOM'a verildiğini söyleyenler daha önce aynı şeyi söyledikleri SÜZER'i bileşerek GEDAŞ adında bir firma kurmuş ve kapalı kapılar ardında yapılan ihaleyi, ihaleye girmeyen bir firma (GEDAŞ) kazanmıştır.

Yönetim değişikliği siyasi değil mi?

Sn. ÖZTATURAL'ın başkanlığındaki GEDAŞ firması DYP İktidar ile "al gülm, ver gülm" giderken İktidar değişmiş ve ANAP-DSP İktidar olmuştur.

İktidara yakın açılmış olan GEDAŞ'ın İzmir'in iyiliği için (i) Yönetim Kurulu başkanını değiştirmiş ve İktidara yakın bir isim olarak Sn. BAKIOĞLU'nu getirmiştir. Şimdi Sn. BAKIOĞLU, SENKOM ile ilgili kararları siyasi olduğunu açıklayarak GEDAŞ'ta İktidara yakın yönetim değişikliğini mi planlamaktadır yoksa Sn. Cümbür ERŞÜMER ile yakın ilişkisini mi reddetmektedir? Yoksa bugüne kadar harcadığımız belediye 2 milyon doların geri dönüşü mü görmektedir?

Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi'nin GEDAŞ'ın görevlendirilmesine yönelik davası Danıştay'da sürmektedir. Yakın gelecekte sonuçlanacağına umduğumuz dava sonucuna beklenmeye yönelik açıklamalar kırıyorum.

Siyaseti kullananlar siyasetten şikayetçi olmazlar. Odamız kamu yararı gözetilerek enerji gibi bir konuda dağıtım tesislerinin denetimi onaylanmaktadır.

Soruç olarak:

Ne iara borcunu ödeyemeyen bir firma olduğu savlanan SENKOM, ne İzmir - Manisa halkının keretlenmesi (ii) ile kurulduğu savlanan GEDAŞ, ne de oluşabilecek başka bir firma, kamu yararı gözetmeyen herhangi bir oluşuma odayı vermayacağınazi kamuoyuna duyururuz.

Mehmet GÜZEL

YAZMAN ÖME

138